

DÜNYA BANKASI
MÜŞTERİLERİ *için* TEDİYE
EL KİTABI

Mayıs 2006

Copyright © 2006

Uluslararası Kalkınma ve İmar Bankası / DÜNYA BANKASI

1818 H Street, N.W.

Washington, D.C. 20433, U.S.A.

İlk baskı Mayıs 2006

Yasal Uyarı: Dünya bankası müşterileri için hazırlanmış olan bu Tediye El Kitabı Dünya Bankası'nın tediye politikaları ile prosedürlerinin uygulanması hakkında kılavuz bilgiler sağlamaktadır. Bu el kitabı aynı zamanda Dünya Bankası'nın tediye usulleri ile ilgili olarak referansta bulunulan politikaları ve prosedürleri hakkındaki web sitesi linklerini de içermektedir. Bu el kitabı, referansta bulunulan tüm belge, politika ve prosedürlerin tam değerlendirmesini içermez. Daha fazla bilgi edinmek isteyen okuyucuların kaynak belgelere bakması gerekmektedir. El kitabı, herhangi bir yasal hak getirmez, bu haklar yalnızca borçlunun bankayla yaptığı yasal anlaşmalarda yer almaktadır, ve bu türden hakları yorumlamak amacıyla kullanılamaz.

Sayın El Kitabı Alıcısı,

Dünya Bankası'nın İkraza Departmanı *Dünya Bankası Müşterileri İçin Tediye El Kitabı'nı* Dünya Bankası'nın sağladığı ya da yönettiği proje finansmanına yönelik günlük tediye işlerini denetleyen, yöneten ya da uygulayan kişiler için hazırlanmıştır. Bu el kitabı aynı zamanda borçluların önceden belirlenmiş olan hesaplarını idare eden finansal kurumlar ile Dünya Bankası'ndan finansman alan ticari bankalar için de yararlı bir kaynaktır.

Bu yeni el kitabı 1992 Tediye El kitabı'nın yerini almıştır ve Dünya Bankası politikaları ve prosedürlerindeki aşağıda yer alan değişikliklere değinmektedir:

- Onaylanmış ulusal finansman parametreleri olan ve tediye kolaylaştırma kapasitesine sahip ülkelerde Dünya Bankası yatırım kredileri tarafından finanse edilebilecek olan harcamaların alanını genişletmiş olan Nisan 2004 harcama kriterlerine uygunluk politikası. Ulusal finansman parametreleri tarafından karşılanmayan yatırım projelerinin tediye düzenlemeleri Ek 1'de verilmiştir.
- Uyum kredisine hakkındaki Dünya Bankası'nın işlevsel politikalarını güncelleyen ve aynı zamanda bu türden kredilerin fudisyer düzenlemelerini ortaya koyan kalkınma politikası kredisine yönelik Ağustos 2004 politikası.
- Haziran 2005'te başlatılan kolaylaştırılmış yasal dokümantasyon ve yeni *Projeler için Dünya Bankası Tediye Kılavuzları* ile Kullanım Mektupları
- Tediye düzenlemelerinin, projenin finansal yönetimi ile satın alma planlarına uygunluk gösterdiği yatırım projeleri için entegre bir fudisyer çerçevesi.
- Bu tediye metodunu kullanan projelerin beklenen nakit akışı ihtiyaçlarının karşılanması için yeterli likiditeye sahip olması ve uygun olduğu durumlarda, borçlulara veya diğer kalkınma ortaklarına ait fonlarla kaynakların bir havuzda toplanmasına destek vermek amacıyla avansların alınmasında genişletilmiş esneklik.
- Borçluların kendi finansal yönetim sistemlerinden daha fazla yararlanmasını desteklemek, ikraz gelirlerinin kullanımına ilişkin bildirim kolaylaştırmak ve borçluların bildirim yükünü azaltmak amacıyla ikraz gelirlerinin kullanımının belgelenmesinde genişletilmiş esneklik.
- Para Çekme Başvurusu Formu (form 2380) için yeni bir uygulama. Bu form tediye talebinde bulunma, masrafların belgelendirilmesi ya da her iki durum için de kullanılabilir. Bu form Para Çekme Başvurusu formu 1903'ün yerini almıştır.

DÜNYA BANKASI MÜŞTERİLERİ İÇİN TEDİYE EL KİTABI

- Kayıtlı kullanıcıların Dünya Bankası'nın korumalı Web sitesinden Müşteri Bağlantısından erişebileceği geliştirilmiş bir tediye bilgilendirme hizmeti.

Dünya Bankası tediyle ilgili olarak geniş ya da daha az deneyim sahibi olun, bu el kitabını faydalı bulacağımızı umuyoruz. Özellikle, bu kitabın, Dünya Bankası'nın (a) kalkınma sonuçlarının elde edilmesinde etkin ve maliyet etkin proje uygulamasını destekleyen ve (b) ikraz gelirlerinin planlanan amaçlar için kullanılmasını temin eden tediye düzenlemelerinin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde sağladığı esnekliği anlamanıza yardımcı olacağını umuyoruz.

Bu el kitabına, aşağıda açık adresi yer alan Dünya Bankası'nın İkraz Departmanı'ndan CD.ROM olarak ve aşağıda belirtilen Dünya Bankası websiteleri üzerinden online olarak erişebilirsiniz

- Halka açık Web sitesi (<http://www.worldbank.org/projects>, Politika ve Prosedürlere tıklayınız);
- korumalı Web sitesi (<http://clientconnection.worldbank.org>, Referans üzerine tıklayınız, Politikalar ve prosedürler sekmesinin altında yer alan Tediye bölümüne tıklayınız).

Bu el kitabı deneyimlerden edinilen derslerin, kullanıcı geri bildirimlerinin ve uygulamadaki değişikliklerin yansıtılabilmesi amacıyla düzenli olarak güncellenecektir. El kitabının geliştirilmesi için önerilerinizi memnuniyetle bekliyor ve mektup ya da e-posta olarak aşağıdaki adreslere iletmenizi rica ediyoruz.

World Bank
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
A.B.D
İkraz Departmanı Direktörü Dikkatine

e-posta: wdisbursement@worldbank.org

İçindekiler

I. Giriş

Uygulanabilirlik
Tediye Düzenlemeleri
Yardım alınacak yer
Müşteri Bağlantısı
Ek Yardım

II. Yatırım İkazlarının Ödenmesi

Proje Döngüsü: Tediye'ye Genel Bakış
Anahtar Belgeler
Anlaşma Maddeleri
Genel Şartlar
Yasal Anlaşma
Proje Anlaşması
Tediye Kılavuzu
Kullanım Mektubu
Proje Değerlendirme Belgesi
Yararlı Diğer Belgeler
Anahtar Tarihler

III. Tediye Düzenlemelerinin Tasarlanması

Kriterlere Uygun Harcamaların Finansmanına Yönelik Düzenlemeler
Kriterlere Uygun Harcamalar
Harcama Kategorileri
Tediye Yüzdeleri
Tediye Şartları
Geriye Dönük Finansman
Proje Hazırlık Avansları
Komisyon ücretleri ve diğer ikraz masrafları
Fudisyer Denetim Düzenlemeleri
Finansal Yönetim Düzenlemeleri
Satın Alma Düzenlemeleri
Tediye Düzenlemeleri
Tediye Metodları
Destekleyici Dökümantasyon
Kayıtlar
Özet Raporlar
Belgelerin Saklanması

IV. İkras Hesabından İkras gelirlerinin çekilmesi

Yetkili İmzalar

Tediye Şartları

Başvuru Formları

Para Çekim Başvurusu

Özel bir Taahhüt başvurusu

Tediye İşlem Şartları

Tediye raporları

Tediye İşlemleri hakkında bilgi

İşlem kurları

Tediye değerini hesaplamak için kullanılan geçerli döviz kurları

V. Borçluya tediye yapılması

Tediye için destekleyici dökümantasyon sağlanması

Özet raporlar

Denetlenmeyen Finansal Ara raporlar

Harcama Bildirimleri

Kayıtlar

Banka'nın ön incelemesine tabi olan sözleşmeler

Belgelerin saklanması

Geri Ödeme Metodunun Kullanılması

Uygulanabilirlik

Minimum Değer

Geri Ödeme talebinde bulunma prosedürleri

Avans Metodunun kullanılması

Uygulanabilirlik

Belirlenmiş Hesap

Tavan

Destekleyici Dökümantasyon

Belirlenen Hesap Yönetimi

Belirlenen Hesaplarla Proje Hazırlık Avansları

Avans Fazlalığı

Tediyelerin Durdurulması Esnasında Belirlenmiş hesaplar

Belirlenen Hesabın kapatılması

Avans talebi ve bildirimine ilişkin prosedürler

VI. Üçüncü Tarafalara Tediye Yapılması

Doğrudan Ödeme Metodunun Kullanılması

Uygulanabilirlik

Minimum Değer

Destekleyici Dökümantasyon

Belgelerin Saklanması

Doğrudan Ödeme Taleplerine İlişkin prosedürler

Özel Taahhüt Metodunun Kullanılması

Uygulanabilirlik

Sınırlama Hükümleri

Minimum Değer

Özel Taahhütlerin Yayınlanması Prosedürleri

Özel Taahhüt altında Ödeme Talebine ilişkin prosedürler

Özel Taahhüt Yönetimi

VII. Proje Uygulanması Yönetimi ve İkras Kapatılması

Proje Uygulanması Esnasındaki Tediye Konuları

Yasal Anlaşma'da Değişiklik Yapılması
Yeniden Tahsis etme
Tediye Düzenlemelerinde değişiklikler
Kriterlere Uygun Olmayan Harcamaların Belirlenmesi
Denetim Sözleşmesine Uyulmaması
Tediyelelerin askıya alınması
İadeler
İptaller

İkras Hesabının Kapatılması

Kapanış Tarihi Yönetimi
Tediye Son Tarihi
Kapanış Tarihinden Sonra Nihai Denetim Ücretlerinin Ödenmesi
Kapanıştaki Sözleşme Konuları
Kapanıştaki Belirlenmiş Hesap Konuları

VIII. Kalkınma Politikası İkraslarının Tediyesi

Genel Bakış

Füdisyer Düzenlemeleri

Anahtar Belgeer

Anlaşma Maddeleri
Genel Şartlar
Yasal Anlaşma
Kullanım Mektubu
Program Belgesi
Yararlı Diğer Belgeler

Anahtar Tarihler

İkras Gelirlerinin Çekilmesi

Tediye'ye ilişkin Diğer Konular

Komasyon Ücretleri ve Diğer İkras ücretleri
IBRD Borçluları için Tediye Erteleme Seçeneği
Kapanış Tarihi

Ekler

A. Terimler Sözlüğü

B. Belgelerin, Anahtar Tarihlerin ve Yatırım İkrasları ile Kalkınma Politikası İkraslarına İlişkin Tediye Düzenlemelerinin Özet Tabloları

C. Müşteri Bağlantılı Websitesi

D. Yatırım İşlemleri için Kullanım Mektubu Örneği

E. Yatırım İşlemleri için Yetkili İmza Mektubu Örneği

F. Para Çekme ve Harcamaların Belgelenmesinde Kullanılan Formlar

Form 2380, Para Çekme Başvurusu, ve Tamamlama Talimatları
Form 2381, Avans Ödemeleri için Talep Edilen Şema ve Tamamlama Talimatları
Form 2382, Banka'nın Ön İncelemesine Tabi Sözleşmeler ile Yapılan Ödemelerin Listesi
Tamamlanmış Form Örnekleri

G. Özel taahhütler için Kullanılan Mektuplar

Form 1931, Özel taahhüt başvurusu ve Tamamlama Talimatları

Form 2015, Ödeme için Özel Taahhüt Talebi ve Tamamlama Talimatları

Tamamlanmış Form Örnekleri

H. Para Çekme Başvurularını Hazırlayan Proje Personeli için Referans Tablo ve Kontrol Listesi

I. Bir Emanet Hesapla Denetim Ücretlerinin Ödenmesi Prosedürleri

J. Pey Akçesinin tediyesi

Ekler

I. Ülke Finansman Parametreleri Oluşturulmadan Önce Değerlendirilen Yatırım Projelerine ilişkin Politika ve Prosedürler

II. 1992 yılından Sonra Yapılan Yenilikler

III. Eski Başvuru Formları

I GİRİŞ

1. *Dünya Bankası Müşterileri Tediye El Kitabı* birlikte ele alındığında genellikle Dünya Bankası ya da Banka olarak tabir edilen Dünya Bankası Grubu'nun iki organizasyonu Uluslar arası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD) ile Uluslar arası Kalkınma Birliği (IDA) tarafından sağlanan ya da yönetilen finansman için tediye düzenlemeleri hakkında kılavuzluk yapmaktadır. Mavi renkli ve altı çizili terimlerin anlamlarına üzerlerine tıklanarak ya da sözlüğe (Ek A) başvurularak erişilebilir. Ek A' da yer alan tanımlar bu el kitabının içeriği göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur. Bu tanımlar Banka politikası belgelerinde ya da Genel Şartlarda ve bazı bireysel işlemlerle ilgili olan yasal anlaşmalarda ortaya konulmuş olan tanımların yerini alamaz. Ayrıca yine mavi renkli ve altı çizili linkler tıklanarak Dünya Bankası'nın web sitesinde yer alan anahtar belgelere ulaşılabilir.

Uygulanabilirlik

2. Bu el kitabı borçlular¹ için hazırlanmıştır ve tüm IBRD ikrazları; IDA kredileri; Proje Hazırlama İmkânı kapsamında yer alan avanslar ile banka kaynakları aracılığıyla finanse edilen IDA ve Kurumsal Gelişim Fonu hibeleri de dahil olmak üzere tüm hibeler için uygulanmaktadır. Kitap aynı zamanda donör güven fonları tarafından finanse edilen alıcı yönetimindeki hibeler için de uygulanmaktadır. İkinci durum aynı zamanda Dünya Bankası tarafından yönetilen ortak finansman güven fonları ile kalkınma ortağının, istisnai olarak, kalkınma ortağı ile imzalanan anlaşmanın hükümlerinin farklı şartlar ortaya koymadığı süreçte, Banka'dan tediye taleplerinin incelenmesi sorumluluğunu üstlenmesini talep ettiği ortak finansman faaliyetlerini de kapsamaktadır. Bu el kitabı aksi belirtilmediği sürece bu finansman türlerinden ikraz olarak bahsedecektir.

¹ Dünya Bankası tarafından bir ikraz, kredi veya hibenin verildiği ikraz veya finansman anlaşmasındaki taraf. Bu el kitabının kullanım amaçları çerçevesinde, bu terim günlük ödeme işlerini yürüten borçlu personeli ya da proje uygulama personeli için kullanılmaktadır.

3. Bu kitapta yer alan II ile VII arasındaki bölümler yatırım kredisi kapsamındaki proje harcamalarının finanse edilmesi için ikraz gelirlerinin tediyesi ile ilgilidir. Bölüm VIII, tediye eden taahhüt edilen tediye dilimi şartlarını yerine getiren borçluya bağlı olduğu kalkınma politikası kredilendirmesinin desteklenmesi amacıyla ikraz gelirlerinin ödenmesi hakkındadır. Proje dokümanlarının karşılaştırmalı özeti, anahtar tarihler ve yatırım ikrazları ve kalkınma politikası ikrazları ile ilgili olan tediye düzenlemeleri için Ek B'ye bakınız.

Tediye Düzenlemeleri

4. Tediye düzenlemeleri, ekonomi ve etkililiğe özen gösterilerek, herhangi bir ikrazın gelirinin yalnızca ikrazın verildiği amaç için kullanılmasını sağlamak amacıyla Banka'nın düzenlemeler yapmasını gerektiren Anlaşma Maddelerinin hükümleri gereğince, Banka'nın işlemsel politika ve prosedürlerine dayanmaktadır. Bireysel proje ya da programların bu şartları yerine getirilebilmesi amacıyla tediye düzenlemelerinin tasarlanmasında, Borçlular ve Banka personelinin aşağıda belirtilen hususları yerine getirmeleri için teşvik edilmeleri gerekmektedir:

- Ülke ve projenin ihtiyaçlarına yanıt verilmesi;
- Borçlunun, yapılan ikrazdan ve fonların amaçlarına uygun şekilde kullanılmasını sağlamaktan sorumlu olduğu göz önünde bulundurularak, uygun yerlerde borçlunun kendi finansman yönetimi sistemlerini kullanmasının desteklenmesi;
- Borçlular için kolay ve maliyet etkin düzenlemeler düşünülmesi
- Uyumlaştırılmış işlemler ve koşulların mümkün kıldığı ölçüde, diğer kalkınma ortakları ile iş birliğinde bulunulmasına olanak sağlanması.

5. Yatırım ikrazlarının tediye düzenlemeleri (a) borçlu ya da üçüncü ortaklara tediye yapılması ve projenin eksiksiz bir biçimde uygulanmasını sağlamak için gerekli olan finansman tutarının zamanında elde edilmesi için kullanılan tediye metotları ve (b) Banka'nın ikraz gelirlerinin amacına uygun olarak kullanıldığını belgelemesi için borçludan talep ettiği destekleyici belgelerden oluşur. Bu düzenlemeler borçlunun finansal yönetim değerlendirmelerine ve satın alma kapasitesine, projenin satın alma planı, nakit akışı ihtiyaçları ile Banka'nın borçluya olan tediye deneyimleri ile birlikte bazı spesifik ülke görüşlerine bağlı olarak değişkenlik gösterebilir.

6. Kalkınma politikası ikrazlarına yönelik tediye düzenlemeleri çok daha basittir: ikraz gelirleri, programın tatmin edici bir seviyede uygulanmasına bağlı olarak tediye edilir ve borçlu kalkınma politikası kredi fonlarını istisnai harcamalar için kullanmayacağını taahhüt eder. Banka normal şartlarda ikraz gelirlerini söz konusu ülkenin resmi yabancı döviz rezervlerinin bir kısmını oluşturan bir hesaba aktarır (genellikle merkez bankası tarafından tutulur) ve ikraz gelirlerine denk gelen bir tutar da bütçelenmiş harcamaların finanse edilmesi amacıyla hükümete ait bir hesaba yatırılır. Bu düzenlemeler füdisyer zayıflıkları tespit edildiği durumlarda değişiklik gösterebilir.

Müşteri Bağlantısı

Nereden yardım alabilirsiniz?

7. Müşteri Bağlantısı hükümet görevlileri ile proje uygulama personelinin borçlanma faaliyetleri ve Banka'nın ulusal analizleri ile ilgili bilgilere erişebilmesini sağlayan güvenli bir web sitesidir. Bu web sitesinin temel amacı aydınlatılmış karar almayı desteklemek ve banka ile iş yapılmasını kolaylaştırmaktır. Ek C'de Müşteri Bağlantısı erişimine kayıt olunması ile ilgili bilgi verilmektedir ve incelenebilecek ve indirilebilecek tediye bilgisi türlerini özetlenmektedir.

Ek Yardım

8. Dünya Bankası'nın İkraz Departmanı tediye düzenlemelerinin yeterliliğinden ve doğruluğundan ve Dünya Bankası tarafından sağlanan ya da yönetilen finansman için tediye taleplerinin onaylanmasından sorumludur. İkraz Departmanı personeli her bir kredi işlemi için görevlendirilir ve her bir işlem için tediye düzenlemelerinin doğru olmasını sağlamak amacıyla diğer görev ekibi üyeleri ve hükümet ve proje uygulama personeli ile proje döngüsü süresince yakın plan çalışır.

9. Daha fazla yardım almak için lütfen wbdisbursement@worldbank.org (Müşteri Bağlantısı, Ek Yardım) sayfasındaki İkraz Departmanı ile irtibata geçiniz.

II

YATIRIM İKRAZLARININ ÖDENMESİ

10. Yatırım ikrazları yoksulluğun azaltılması ve sürdürülebilir kalkınma sağlanması için gerekli fiziksel ve sosyal alt yapının oluşturulması amacıyla gerçekleştirilen birbirinden farklı faaliyetlerin finansmanını sağlamaktadır. İkraz gelirleri, söz konusu ikraz ile desteklenen faaliyetlerin kalkınma amaçlarının yerine getirilebilmesi için gerekli olan harcamaları finanse eder ve tediyeleyer kriterlere uygun proje harcamalarına göre yapılır.

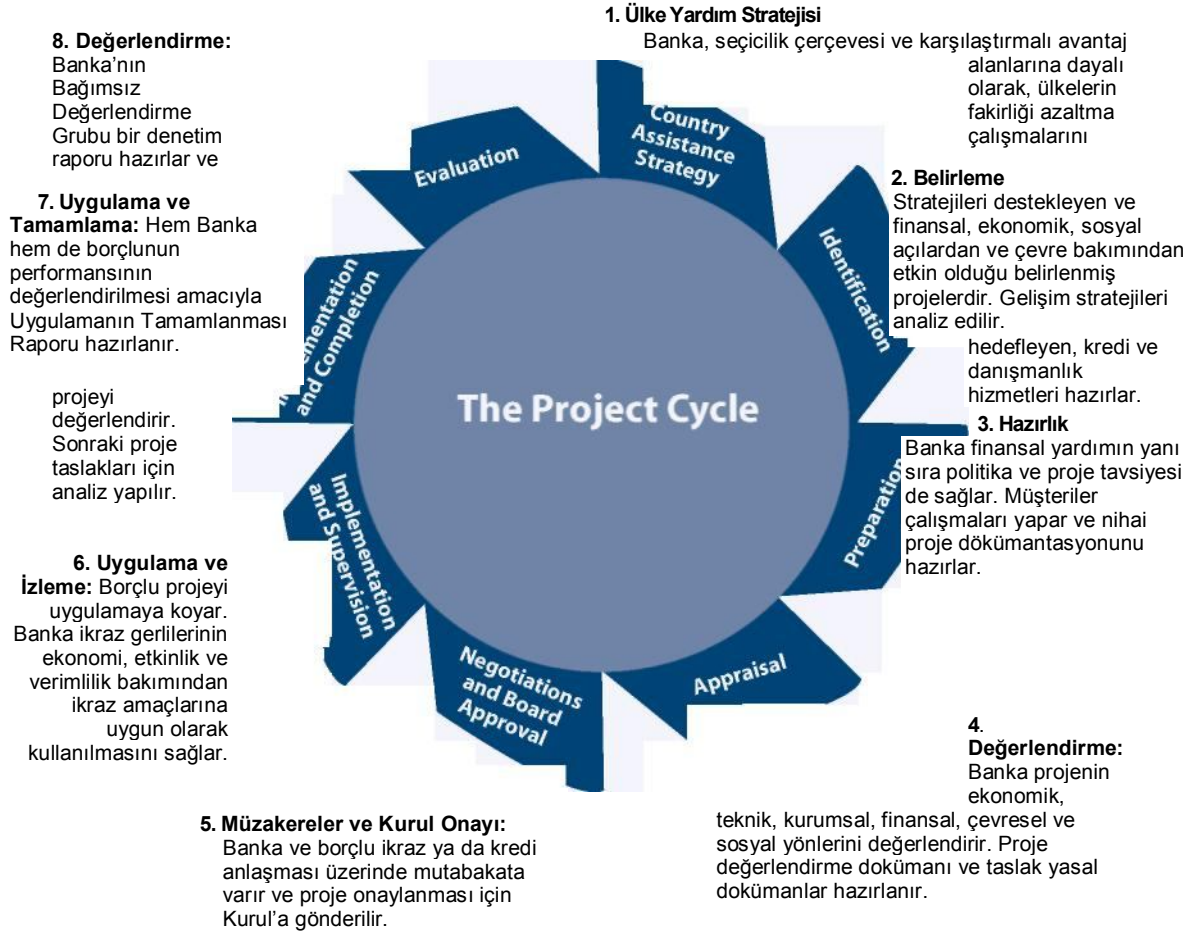
Proje Döngüsü: Tediye'ye Genel Bakış

11. Banka tarafından finanse edilen projeler, standart bir proje döngüsü aracılığıyla geliştirilir ve yönetilirler. Proje döngüsünün sıralı bir şekilde açıklaması için <http://www.worldbank.org/projects> sayfasını ziyaret ediniz. Proje döngüsü bileşenleri Şekil 1'de verilmiştir.

12. Yatırım ikrazlarının yapılması için tediye düzenlemesi proje döngüsünün ilk başlarında yer almaktadır. Proje belirleme aşamasında, Banka ve borçlu stratejik bakımdan önemli konuları görüşür. Projenin hazırlanması aşamasında Banka finansmanının yapılacağı harcamaların kriterlere uygunluğu tartışılır. Bu harcamaların kriterlere uygunluğu ortak ulusal finansman parametrelerine ve projenin kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi için gerekli olan girdilere göre belirlenir². Beklenen finansman planı, harcama

² Bu el kitabı, Dünya Bankası'nın Banka Finansmanı, İşletme Politikası 6.00'da belirtilmiş olan Banka'nın finanse ettiği proje harcamalarının kriterlere uygunluğunu düzenleyen işletme politikasını yansıtmaktadır. Bu politika Banka finansmanı kriterlerine uygun olan harcama türlerinin belirlenmesinde kalkınma hedeflerinin birincil etken olmasını sağlamaktadır. Bu politika aynı zamanda mali sürdürülebilirlik gibi risklerin uygun bir şekilde ele alınmasını gerektirmektedir. Uygunluk politikası bir ülkede mutabakata varılan yerel finansman parametrelerinin oluşturulmasından sonra değerlendirilen tüm yatırım işlemleri için uygulanmaktadır. Yerel finansman parametreleri olmayan ülkelerde yapılan yatırım projelerinin tediye düzenlemelerinin harcama uygunluğu sonuçları için bakınız Ek I. Tediye El Kitabı'nın bir önceki basımından bu yana yapılan değişiklikleri görmek için bakınız Ek II.

Şekil 1. Proje Döngüsü

Kaynak: Dünya Bankası. "Projeler ve İşlemler." <http://www.worldbank.org>.

kategorileri ve her türlü tediye şartları önceden tanımlanmıştır. Bu zamanda Banka'nın görev ekibi ile görüşmeler halinde olan borçlu, finansal yönetim, satın alma ve projenin uygulanması için tediye düzenlemeleri ile füdisyer güvencesinden oluşan entegre paketin geliştirilmesi işlemine başlar.

13. Banka, proje değerlendirmesinin bir parçası olarak tediye düzenlemelerini de kapsayan genel füdisyer düzenlemelerinin yeterliliğini değerlendirir. Bu planlar taslak proje dokümanları arasında yer alır (bakınız bu bölümde yer alan "Anahtar Belgeler") kısmı) ve görüşmeler esnasında borçlu ile birlikte sonuçlandırılır.

14. Banka'nın projeyi onaylaması üzerine, defterlerinde borçlu adına bir ikraz hesabı açar. Bu hesaba ikrazın tutarı yatırılır ve para çekme işlemleri bu hesap aracılığıyla gerçekleştirilir. Bundan sonra, yasal anlaşmalar imzalandıktan sonra, ikrazın etkin olduğu açıklanır ve tediye şartları karşılandığında

(uygun
olduğu

durumlarda harcamaların belirli kategorileri için) tedieler
başlayabilir.

Banka proje uygulaması süresince devam etmekte olan tediye düzenlemelerinin uygunluğunu izler ve gerekli olduğu durumlarda borçlu ile görüşmelerde bulunarak ayarlamalar yapar.

15. Bu konu bölüm III' te daha detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Anlaşma Maddeleri

Anahtar Belgeler

16. Dünya bankası ikrazları Banka'nın internet sayfası (<http://www.worldbank.org>) ve Müşteri Bağlantısı (<http://clientconnection.worldbank.org>) ile bu el kitabında yer alan bağlantılarda ve web sitelerinde belirtilmiş olan belgeler aracılığıyla yerine getirilmektedir.

17. IBRD ve IDA' ya üye tüm ülkeler tarafından imzalanan IBRD ve IDA Anlaşması'nın maddeleri bu kurumların düzenleme araçlarıdır. Söz konusu maddeler uyarınca ikraz gelirlerinin sadece ikrazın verilme amacına uygun olarak kullanılmasının ve borçlunun yalnızca proje ile ilgili olarak yapılan harcamaların ödenmesi amacıyla ikraz gelirlerini çekmesini sağlamak amacıyla kurumların ayarlamalarda bulunmasını şart koşmaktadır. (IBRD Maddeleri, Madde III, Kısım 5; IDA Maddeleri, Madde V, Kısım I).

Genel Koşullar

18. Genel İkraz Şartları ile Hibe ve Krediler Genel Şartları (bundan sonraki bölümlerde "Genel Şartlar" olarak bahsedilecektir) ikraz anlaşmaları, kredi ve hibe anlaşmaları ile diğer ilgili anlaşmalar için genel olarak uygulanacak koşul ve şartları ortaya koymaktadır³. Genel şartlar diğer hususların yanında aşağıda belirtilmiş olan konuları kapsamaktadır:

- başlangıç hükümleri;
- para çekme işlemleri;
- IBRD ikrazı ya da IDA finansman şartları;
- projenin yürütülmesi;
- finansal ve ekonomik veriler, menfi rehin (IBRD ikrazları için);
- iptal; askıya alma; hızlandırma; hibenin iadesi (IDA Kredileri ve hibeleri için);
- yürütme; tahkim;
- yürürlük; sonlandırma
- bildirim ve yetki gibi konular hakkındaki muhtelif hükümler;
- tanımlar

³ Bu el kitabının amaçları kapsamında, her ikisi de 1 Temmuz 2005 tarihli, İkrazlar için IBRD Genel Şartları ile Krediler ve Hibeler için IDA Genel Şartları'nın hükümlerine gönderme yapılır. Diğer genel şartlar daha önceki yasal anlaşmalar için uygulanabilir. Bazı ikrazlarla ilgili şartlar ve koşullar için borçlunun ilgili yasal anlaşmalara ve uygun Genel Şartlara başvurması gerekmektedir.

Yasal Anlaşma

19. Genel şartlar uyarınca Banka borçluya bildirimde bulunarak yasal anlaşmada, kapanış tarihinin uzatılması, fonların yeniden tahsis edilmesi ya da tediye oranlarının azaltılması gibi bazı değişiklikler yapabilir (bakınız bölüm VII “Proje Uygulaması Esnasında Tediye Konuları” kısmı).

20. Her bir ikraz için, Banka ve borçlu diğer hususlarla birlikte aşağıda belirtilenleri de kapsamak üzere ikrazın özel şart ve koşullarını ortaya koyan yasal bir anlaşma imzalar:

- harcama yapılabilecek proje faaliyetleri;
- proje bildirim şartları;
- finansal yönetim, finansal bildirim ve denetim şartları;
- proje için uygulanabilecek olan satın alma hükümleri;
- ek talimatlar hükmü de dahil olmak üzere (genellikle Tediye Kılavuzları ve işlem yapılması için bir kullanım mektubunun gönderilmesi şeklinde sağlanır) ikraz gelirlerinin çekilmesi;
- varsa tediye şartları;
- anahtar proje tarihleri;
- ikrazın finansal şartları ve varsa geri ödeme şartları.

21. Yasal anlaşmalar gerektiği durumlarda projenin uygulanması esnasında değiştirilebilirler. Yasal anlaşmalardaki bazı değişiklikler borçluya bildirimde bulunularak yapılırken, bazıları yasal anlaşmanın borçlu ve Banka tarafından tadil edilmesi yoluyla yapılır. İşlemin taslağını ya da kapsamını bariz bir şekilde etkileyen değişiklikler aynı zamanda Banka'nın üst düzey direktörlerinin onayını gerektirebilir. Yasal anlaşmalarda yapılması gereken her türlü değişiklikle ilgili olarak borçlu, Banka'nın görev ekibi lideri ile görüşmelidir.

22. Bir proje uygulama birimi, projenin tamamını ya da bir kısmını uygulayacağı zaman, Banka söz konusu birim ile bir proje anlaşması yapar.

Proje Anlaşması

Tediye kılavuzu

23. Projeler için Dünya Bankası Tediye Kılavuzları⁴, ikraz hesabından ikraz gelirlerinin çekilmesi işlemlerini düzenleyen standart hükümleri ortaya koymaktadır. Tediye Kılavuzları, genel şartların uygulanacağı tüm ikrazlar için uygulanır. Bunun yanı sıra Tediye Kılavuzları, Proje Hazırlama İmkani kapsamında verilen bazı avanslar, istisnai olarak bağışçı ile yapılan anlaşmanın hükümlerinin başka şartlar gerektirmediği

⁴ Ödeme Kılavuzları Eylül 2005'te çıkarılmıştır ve Mayıs 2006'da tadil edilmiştir.

Kullanım Mektubu

durumlarda Kurumsal Gelişim Fonu, Küresel Çevre Fonu, diğer alıcı tarafından yürütülen güven fonları kapsamında finanse edilen hibeler için de uygulanmaktadır.⁵

Kılavuzlar aşağıda yer alan standart hükümleri kapsamaktadır:

- amaç,
- tediye metotları,
- ikraz gelirlerinin çekilmesi,
- destekleyici dokümantasyon şartları,
- belirlenmiş hesaplar,
- avanslar için uygulanılan şartlar ve koşullar,
- kriterlere uymayan harcamalar,
- geri ödemeler.

24. Tediye Şartları atıfta bulunulması suretiyle her bir kullanım mektubunda yer alır. Bu standart hükümlerin bireysel bir işlem bağlamında değiştirilmesi gereken durumlarda, borçlu ve banka tarafından kabul edildiği üzere, söz konusu işlemde yapılacak olan bu değişiklikler kullanım mektubunda belirtilir. Tediye kılavuzları Müşteri Bağlantısı internet sayfasında Birleşmiş Milletlerin kabul etmiş olduğu resmi dillerde – Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca – mevcuttur. Ancak işlem yapılması için tediye kılavuzlarının resmi olarak bağlayıcı versiyonu kullanım mektubu tarafından atıfta bulunulduğu üzere İngilizce versiyonudur.

25. Kullanım mektubu Banka tarafından borçluya gönderilen, kullanılacak tediye düzenlemelerini ve belirli bir işlem için uygulanacak olan tediye kılavuzlarının hükümlerini belirten bir tebliğdir. Bunlar yasal anlaşmada “ek talimatlar” olarak adlandırılır ve borçlu için bağlayıcı niteliktedir. Ek D, kullanım mektubunun bir örneğini içermektedir. Banka kullanım mektubunu, projenin hazırlık ve değerlendirme safhalarında yapılan görüşmelere binaen hazırlar. Söz konusu mektubun taslağı proje müzakere paketi içerisinde yer almaktadır. Mektuba son şekli müzakereler sürerken verilmektedir.

26. Banka, ilk kullanım mektubunu, yasal anlaşma imzalandığında tediye kılavuzları ile birlikte borçluya tebliğ eder ve proje uygulama birimine aslı gibi olan bir kopyasını tedarik eder. Banka, bir nezaket olarak, kullanım mektubunun bir kopyasını Birleşmiş Milletlerin kabul etmiş olduğu diğer beş dilden bir tanesinde verebilir;⁶ ancak, mektubun bağlayıcı versiyonu İngilizce dilinde imzalanmış olan halidir.

⁵ Bu Genel Şartları içermeyen yasal anlaşmalar için, ikraz, kredi ya da hibeler için bazı para çekme hükümleri ve uygulanan bazı kısıtlamalar yasal anlaşmada yer almaktadır.

⁶ Diğer diller söz konusu olabilir.

Proje Değerlendirme Dökümanı

Diğer Faydalı Dökümanlar

27. Banka gerektiği durumlarda proje uygulaması esnasında bir işlemde bulunulması için tediye düzenlemelerinin değiştirilmesi amacıyla başka kullanım mektupları tebliğ edebilir. Banka, sonraki mektupları genellikle borçlu ile görüşmede bulunduktan sonra yollamaktadır.

28. Banka'nın finanse etmesi amacıyla teklif edilen her bir yatırım projesi için Banka, projeyi tanımlayan ve Banka'nın değerlendirmesini ve projenin fizibilitesi ile gerekçesinin değerlendirmesini ortaya koyan bir proje değerlendirme belgesi hazırlamaktadır. Her proje değerlendirme belgesinde yer alan teknik ekler projenin yönetim, satın alma ve tediye düzenlemelerini ortaya koymaktadır.

29. Borçlular, Banka personeli ile birlikte, ikraz gelirlerinin ilgili Genel Şartlar, yasal anlaşmalar, tediye kılavuzları ve her bir işlem için düzenlenen kullanım mektubu uyarınca yapılmasını sağlarlar. Bu el kitabının kullanıcılarının her projenin uygulama süresince bu belgelere erişimi olmalıdır.

30. Borçlular aynı zamanda Dünya Bankası'nın satın alma kılavuzlarına da başvurmalıdırlar. Kılavuzlar, Banka tarafından finanse edilen projelerde malların, işlerin ve hizmetlerin satın alım şartlarını düzenleyen politikaları ortaya koymaktadır ve bu kılavuzlara projenin yasal anlaşmasında atıfta bulunmaktadır. Her projenin (a) projeyi yürütmek için gerekli olan mallar, işler ve hizmetler için imzalanan belirli kontratları; (b) her bir kontrat için satın alma metotlarını ve (c) ilgili Banka inceleme prosedürlerini tanımlayan bir satın alma planı vardır. Bakınız.

- *Guidelines: Procurement under IBRD Loans and IDA Credits* (May 2004),
- *Guidelines: Selection and Employment of Consultants by World Bank Borrowers* (May 2004).

31. Bu el kitabının kullanıcıları, Dünya Bankası'nın kredi araçları, Proje Hazırlama İmkani, Banka'nın finansal ürünleri ve şartları, vadesi geçmiş ödemeler ve müeyyideler hakkındaki politikaları, ikraz yükümlülükleri politikasından kısmi feragat edilmesi ve Banka'nın hesap dökümü prosedürleri hakkında detaylı bilgi sağlayan Dünya Bankası Borç İtfa Hizmeti El Kitabı'na da başvurabilirler.

32. Bu el kitabı aynı zamanda İşletme Politikası 6.00, Banka Finansmanı için bağlantı ve referans da içermektedir. Banka'nın işletme politikaları ile prosedürleri Dünya bankası personeli içindir. Söz konusu bilgiler bu kitabı okuyanların sadece bilgilendirilmesi amacıyla verilmiştir.

33. Tablo 1 yapılacak her bir işlem için ilgili anahtar tarihleri göstermektedir.

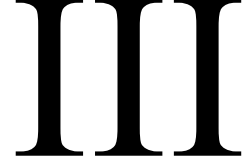
Anahtar Tarihler

Tablo 1. Anahtar tarihler

Durum	Açıklama
İkraz Onay Tarihi	Banka'nın proje için ikrazı onayladığı tarih
Yasal anlaşma tarihi	Genellikle, Banka ile borçlunun yasal anlaşmayı imzaladığı tarih. Bu tarihten itibaren borçlu tarafından ödenmiş olan kriterlere uygun tüm proje masrafları yasal anlaşmanın yürürlüğe girdiği ilan edilir edilmez geri ödenebilir.
Geriye dönük finansman tarihi	Geriye dönük finansmana müsaade eden projeler için, geri ödenebilir masrafların belirlenmesi için yapılan yasal anlaşmalarda belirlenen yasal anlaşma tarihinden daha erken olan tarih.
Yürürlük tarihi	Banka'nın, yasal anlaşma kapsamında yürürlük şartlarının yerine getirildiğinin gösterildiği belgelerin Banka tarafından kabul edildiğini borçluya bildirdiği ve anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihtir. İkraz hesabından yapılacak tediyeler bu tarih itibariyle yapılır.
Kapanış tarihi	Banka'nın sonrasında ikraz hesabından para çekme ya da bir ikrazın ödenmemiş bilançolarını erteleme hakkını borçluya tebligatta bulunmak suretiyle sonlandırabildiği yasal anlaşmada belirtilmiş olan tarih (ya da borçluya Banka tarafından bildirilmiş olan daha ilerdeki bir tarih)..
İkraz Tediye Dönemi	Harcamaların tediyeye uygun olması için ödenmiş veya yüklenilmiş olmaları gereken dönem. Harcamalar: <ul style="list-style-type: none"> • yasal anlaşmanın tarihinde ya da sonrasında ya da geriye dönük finansmana olanak sağlayan projeler için geriye dönük finansman tarihinde ya da sonrasında ödenmelidir; • ikraz kapanış tarihinden önce yüklenilmiş olmalıdır.
Tediye son tarihi	Banka'nın, borçlu tarafından para çekilmesi amacıyla yapılan başvuruları ve Banka tarafından halihazırda avans verilen ikraz gelirlerinin kullanımına dair dokümantasyonu kabul edeceği son tarihtir. Bu tarih genellikle ikraz kapanış tarihinden sonraki dört aylık süredir.
Hükümsüz ikraz tarihi	Tediye son tarihinden sonraki iki aydır, bu tarih belgelenmemiş olan önceden belirlenmiş hesaba yatırılan tüm avansların Banka'ya geri ödenmesi gereken ve bundan sonra Banka'nın yeni ikrazlar için önceden açılan hesapların kullanılmasına müsaade edebileceği tarih.

Tediye Düzenlemelerinin Tasarlanması

34. Bu bölüm bir yatırım ikrazı için yapılacak tediye düzenlemeleri tasarlanırken Banka personelinin neleri göz önünde bulunduracağını ortaya koymaktadır. Bu bölümde, yeterlilik kriterleri ve proje tasarımı görüşlerinin tediye düzenlemeleri üzerinde ne gibi bir etkiye sahip olabileceğini ortaya koymaktadır, yatırım ikrazları için füdisyer düzenlemelerine genel bir bakış sunmaktadır ve Banka'nın tediye metotları ile temel destekleyici dokümantasyon şartlarını açıklamaktadır.

Kriterlere Uygun Harcamaların Finansmanına Yönelik Düzenlemeler

35. Tedyeler yalnızca kriterlere uygun olan proje harcamalarının finanse edilmesi için proje hedeflerine uygun olarak yapılabilir. Buna uygun olarak, tediye düzenlemelerinin oluşturulmasında atılan ilk adımlar, ikraz kapsamında finansmana uygun harcamaların belirlenmesi, harcama kategorileri kapsamında bu harcamaların nasıl gruplandırılacağına karar verilmesi, her bir harcama kategorisinin ne kadarının (tediye yüzdesi) ikraz kapsamında finanse edileceğinin kesinleştirilmesi ve tediye şartları ihtiyacının belirlenmesi ile ilgilidir. Tediye düzenlemelerini etkileyen diğer finansman konuları, proje hazırlık avanslarının geri ödenmesi, geriye dönük finansman ile ücret ve ikraz masraflarının finanse edilmesi konuları hakkındadır.

36. Genel şartlar kriterlere uygun harcamaları yasal anlaşma uyarınca ve ikraz tediyesi süresince ikraz gelirlerinden finanse edilecek ya da satın alınacak proje için şart koşulan mal, iş ve hizmet makul giderleri olarak tanımlamıştır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından, Birleşmiş Milletler Tüzüğü Bölüm VII kapsamında alınan bir karar ile yapılması yasaklanmış olan ödemeler kriterlere uygun harcamalar değildir.⁷

**Kriterlere uygun
harcamalar**

⁷ Metnin tamamı ve diğer şartlar için, bakınız IBRD Genel şartları ve IDA Genel şartları (2005), kısım 2.05.

Harcama Kategorileri

37. Harcama kategorileri, proje faaliyetleri için yapılan harcamaların izlenmesi ve yönetilmesi için bir araç sağlamaktadır. Bu kategoriler, yasal anlaşmanın ikraz gelirlerinin çekilmesi ile ilgili kısmında, muhtemelen bir tablo şeklinde belirtilir.

38. Harcama kategorileri, kriterlere uygun harcama türleri ya da bazı proje faaliyetleri kapsamında finanse edilen kriterlere uygun harcamalar bazında gruplandırılabilir. Birden fazla harcama kategorisinin oluşturulmasının gerekip gerekmediğini proje tasarısı belirleyecektir. Öngörülen proje ihtiyaçları için gerek duyulan kategori sayısı genellikle minimum seviyede tutulur. Uygun harcama kategorileri hakkında karar verilirken, Banka aşağıda belirtilen hususları göz önünde bulundurur.

- projenin bir kısmı için tediye için başlayacağı zamanın belirlenmesi için herhangi bir tediye şartına gerek olup olmadığı;
- birden fazla uygulayıcı kurumunun yer alıp almayacağı, bu durumda ayrı kategoriler her bir kurum için tahsisatların netleştirilmesine yardımcı olacaktır;
- Banka'nın görev ekibinin, borçlunun ya da diğer kalkınma ortaklarının, bazı harcamaları, bileşenleri, faaliyetleri yakından izlemeyi şart koşup koşmadığı ya da bazı harcamaları Banka'nın finansman kapsamından çıkarmayı isteyip istemediği;
- projenin bir proje hazırlama avansının tekrar finansmanını kapsayıp kapsamadığı;
- borçlunun, komisyon ücretleri (IBRD borçluları için) ve /veya ikraz kapsamındaki diğer masrafları finanse etmeyi isteyip istememesi.

Tediye Yüzdeleri

39. Bir tediye yüzdesi, Banka'nın finanse etmeyi kabul ettiği kriterlere uygunluk gösteren harcamaların bir bölümüdür. Banka her bir kategori için bir tediye yüzdesi belirler ve her bir harcama kategorisi için yabancı ve yerel harcamalar için farklı tediye yüzdeleri uygulayabilir.

40. Ülke finansman parametrelerinin onaylandığı ülkelerde yapılan ve Banka'nın Banka Finansmanı, İşletme Politikası 6.00'ın uygulandığı projeler için, bir kategori ya da kategoriler için belirlenen tediye yüzdeleri daha yüksek, düşük ya da proje içerisindeki genel Banka finansman payı ile aynı olabilir.

Not: Proje tasarımının gerektirdiği durumlarda, Banka'nın proje giderlerindeki toplam payının, giderlerin paylaşılmasında kullanılan ülke finansman parametrelerinin sınırları içerisinde olması koşuluyla, bir kategori ya da daha fazla kategori için tediye yüzdelerinin yüzde 100 seviyesinde tutulması mümkündür.

Tediye Şartları

41. Henüz ülke finansman parametrelerini onaylamamış olan ülkelerde yapılan ya da İşletme Politikası 6.00'ın uygulanmadığı projeler için Ek I'e bakınız.

42. Banka, borçlunun ikraz gelirlerini çekmeden önce bazı faaliyetlerde bulunmasını talep edebilir. Bu şartlar yasal anlaşmada belirtilmiştir.

Geriyeye Dönük Finansman

Bu şartlara tabi tutulan harcamalar proje kapsamında yapılan harcamaların geri kalanından net bir şekilde ayrılacaktır ve ayrı bir harcama kategorisi içerisinde yer alacaktır. Böylelikle, Banka söz konusu şartın uygulanmasını uygun bir şekilde izleyebilecek ve yönetebilecektir. Bir ikrazın bir kısmı için bir tediye şartının garantilenebileceği vaka örnekleri aşağıda verilmiştir:

- Bir projede birden fazla uygulama birimi olduğu durumlarda, ikrazın bir kısmı, proje yoluna girene kadar çalışmaya geçmesi beklenmeyen belirli bir birimin kurulması şartına bağlı olarak verilebilir.
- Projenin işletme ve prosedürler kılavuzlarının tamamlanmasını ya da ikrazın bir kısmı için alt-ikrazları ya da alt hibeleri onaylaması için bir karar alma organı kurulmasını gerektirdiği durumlarda, ikrazın söz konusu olan bu kısmı şartın yerine getirilmesine bağlı olarak verilebilir.
- Projenin ikrazın bir kısmı için bir ek yasal anlaşmanın yürürlüğe konmasını gerektirdiği durumlarda, ikrazın bu kısmı bir tediye garantisi gerektirebilir.

43. Proje bakımından büyük önem taşıyan faaliyetler, bir ikrazın yürürlüğe girmesinden önce tamamlanmaları gerektiğinden, tediye şartları olarak kullanılamazlar. Yukarıda bahsedilen örneklerde, özel bir birimin kurulması ya da kılavuzların tamamlanması ya da ek anlaşmaların ve ilgili şartların yürürlüğe konması, projenin diğer kısımlarının uygulanmasını engellememelidir.

(a) Bir proje için, yasal anlaşmanın tarihinden önce borçlunun kendi kaynaklarından yaptığı ödemeler, normal şartlarda ikraz kapsamında finanse edilmeye uygun değildir. Ancak, bazı şartlarda, Banka tarafından finanse edilen projelerin zaman kaybedilmeksizin uygulamaya konulmasını sağlamak amacıyla banka geriye dönük finansmana izin verebilir; yani, Banka, kriterlere uygun olan harcamalar için, borçlunun yasal anlaşma tarihinden önce yaptığı ödemeler için ikraz gelirlerinden borçluya geri ödeme yapabilir. Böyle bir geriye dönük finansmana müsaade edildiği durumlarda, yasal anlaşmada bulunan, gelirlerin çekilmesi hakkındaki kısım, harcamaların kapsanacağı tarihi ve miktarı belirtecektir. Yatırım işlemleri için, Banka normal şartlarda (a) ödemelerin, proje tanımlaması başlatıldıktan sonra ve beklenen yasal anlaşma tarihinden⁸ sonraki 12 ay içerisinde yapılmasını ve (b) geriye dönük finansmanın miktarının ikraz tutarının yüzde 20'sini geçmemesini⁹ gerektirmektedir. Borçlu geriye dönük finansman beklentisi ile yaptığı tüm ödemeleri kendi rızasıyla ve Banka'nın işlem için bir ikraz vermesi ya da bu ödemeleri finanse etmesi taahhüdü olmaksızın yapar.

⁸ Acil kurtarma işlemleri için (Banka'nın İşletme Politikası 8.50, Acil Kurtarma Yardımı kapsamında belirtildiği üzere), ödemeler acil durumlar ortaya çıktığında ve beklenen yasal anlaşma tarihinden sonra dört ay içerisinde yapılmalıdır. Bazı istisnai durumlarda, Banka, geriye dönük finansmana uygun ödemelerin en erken tarihi olarak, yaptığı ilk saha gezisi tarihini ya da acil olayın tarihini kullanabilir.

⁹ Onaylanmış yerel finansman parametreleri olmayan ülkelerde yapılan projeler için bu oran yüzde 10'dur (bakınız Ek I).

Proje Hazırlık Avansları

Komisyon Ücretleri ve diğer ikraz masrafları

45. Banka Proje Hazırlama İmkânı'ndan borçluya ön ve detaylandırılmış tasarımlar ve kısıtlı ön uygulama faaliyetleri de dahil olmak üzere yatırım işlemleri için hazırlık faaliyetlerini finanse etmesi amacıyla bir avans verebilir. Müteakip ikrazın bir proje hazırlama avansının yeniden finansmanı için bir hüküm içerdiği durumlarda, yasal anlaşmada yer alan gelirlerin çekilmesi bölümü bu amacın gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan tahmini tutarın ödenebilmesi için bir tahsisat içerir. Bu durumda Banka, çekilen proje hazırlama avansının tutarını, biriken faizle birlikte ikrazın yürürlük tarihinde devam eden ikrazdan çeker. Bu tutar proje hazırlama avansının geri ödemesi olarak Banka'ya yatırılır. Banka bu işlemi otomatik olarak yerine getirmektedir.

46. Proje hazırlama avansı tekrar finanse edildikten sonra, ikraz içerisinde yeniden finansmanın karşılanması için tahsis edilmiş olan kullanılmamış tüm tutar kalır ve ikraz kapsamında finansmana uygun olan diğer faaliyetlerin karşılanması amacıyla diğer harcama kategorilerine yeniden tahsis edilebilir (bakınız bölüm VII' de kısım "Yeniden Tahsis Etme"). Normal şartlarda proje hazırlama avansı kapsamında finanse edilme kriterlerine uygun olan faaliyetler müteakip ikrazın harcama kategorilerinden biri ya da daha fazlası kapsamında da gerekli kriterlere uygunluk gösterir.

47. Ön görülen müteakip ikrazın yapılmaması durumunda, proje hazırlama avansını onaylayan anlaşma metninde yer alan hükümler uyarınca, borçlu avansı geri ödemelidir. Banka, taahhük eden faiz ya da hizmet masrafları ile birlikte vadesi gelen ödenekler için borçluya fatura verir. *Dünya Bankası Borç Servisi El Kitabı*'nda daha fazla bilgi bulunmaktadır.

48. IBRD ikraz şartları komisyon ücretlerinin borçlu tarafından ödenebilmesini ya da ikraz kapsamında finanse edilebilmesini sağlamaktadır. Komisyon ücretleri ikraz kapsamında finanse edildiğinde, Banka Banka'ya ödenmesi gereken komisyon ücretini ikrazın yürürlük tarihinde ikraz hesabından çeker. Bu tutar ödenmesi gereken komisyon ücretinin ödenmesi şeklinde Banka'ya yatırılır.

49. Banka ve borçlu diğer ikraz masraflarının ikraz kapsamında finanse edilmesine karar verdiğinde, Banka ikraz hesabından Banka'ya ödenmesi gereken tutarı günü geldiğinde (örneğin inşaat süresince kapitalize edilmiş faiz için) ya da işlem kesim tarihinde (örneğin IBRD ikrazlarında aktarım ücretleri için) çeker. Banka bu işlemi otomatik olarak yerine getirir.

Füdisyer Denetim Düzenlemeleri

50. Banka'nın ikraz gelirlerinden finanse edebileceği harcamalara ilişkin Banka politikasına göre, ekonomi ve etkinlik prensipleri de göz önünde bulundurularak ikraz gelirlerinin sadece ikrazın verilme amacına uygun olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla füdisyer gözetim düzenlemeleri de dahil olmak üzere, kabul edilebilir

Finansal Yönetim Düzenlemeleri

Satın alma Düzenlemeleri

Tediye Düzenlemeleri

gözetim düzenlemelerinin mevcut olması gerekmektedir.

51. Projenin hazırlanması ve uygulamaya konulması süresince, Banka borçlunun finansal yönetim düzenlemelerinin (bütçeleme, muhasebe, iç kontrol, fon akışı, finansal raporlama ve denetim uygulamaları) yeterliliğini değerlendirir ve izler. Finansal yönetim düzenlemelerinin kabul edilebilir olduğu durumlarda, Banka, ikraz gelirlerinin amaçlarına uygun olarak kullanıldığını teminat altına almak amacıyla söz konusu düzenlemelere bağlı kalır. Banka'nın bazı zayıf tarafları belirlediği durumlarda, Banka borçludan söz konusu zayıflıklardan kaynaklanabilecek olan risklerin hafifletilmesi amacıyla uygun önlemler almasını talep edebilir. Bir işleme yönelik tediye düzenlemeleri, belirlenen zayıflıkların hafifletilmesi amacıyla tasarlanabilir ya da değiştirilebilir.

52. Benzer şekilde, Banka borçlunun proje için satın alma planları¹⁰ ile başlangıç ve güncellenmiş satın alma düzenlemelerinin yeterliliğini değerlendirir ve izler. Banka aynı zamanda sözleşmelerin ödenmesi ile ilgili olarak uygulama biriminin deneyimini de göz önünde bulundurur. Sözleşmelerin geç ödenmesinin bir problem arz ettiği durumlarda, proje tasarımı bu eksikliğin giderilmesi için faaliyetler öne sürer.

***Not:** Banka tarafından finanse edilen projelerin sözleşmeleri kapsamında yapılan kısmi ya da geç ödemeler genellikle bir karşı taraf finansmanın sonucudur. Örneğin, bazı ülkeler Banka tarafından finanse edilen yabancı döviz bileşenini ödeyebilirler ancak karşı finansman olmamasına bağlı olarak yerel bileşeni ve /veya vergileri ödemeyi ertelemek zorundadır. Bu nedenle, proje tasarımı ele alınırken, Banka yerel finansman parametreleri olan ülkelerde danışman ve diğer sözleşmelerin yüzde 100'ünü finanse edebilir.*

53. Tediye düzenlemeleri, borçluyla görüşmelerde bulunularak ve borçlunun finansal yönetim ve satın alma düzenlemeleri, satın alma cetveli ve işlemin nakit akışı ihtiyaçları ve borçlunun önceki tediye deneyimleri göz önünde bulundurularak oluşturulur. Tediye düzenlemeleri, tediye metotları ile kriterlere uygunluk gösteren harcamaların dokümantasyonunu içerir.

Tediye Metodları

¹⁰ Uygulayıcı Kurumun, proje satın alımını gerçekleştirme kapasitesinin değerlendirilmesinin nasıl yapılacağı hakkındaki gözden geçirilmiş talimata bakınız. Bu talimat satın alma web sitesinde mevcuttur.

Tablo 2. Tediye Metotları ve Yatırım İkazları için Destekleyici Belge Şartları

Tediye metodu

Destekleyici Belge

Borçluya tediye edilen

- **Geri ödeme:** Proje harcamaları için borçluya yapılan ödemeler. Borçlu ödeme talebinde bulunurken bu harcamaların yapıldığını ve kendi kaynaklarından karşılandığını gösteren ilgili belgeleri ibraz eder.
- **Avans:** Tahmini proje harcamaları için borçluya yapılan ödemeler. Borçlu, bu harcamaların yapıldığını ve avans tutarından karşılandığını gösteren ilgili belgeleri ibraz eder.

Denetlenmemiş ara dönem finansal rapor, ya da harcama beyanatu ya da kayıtlar (örneğin, faturalar, makbuzlar) ya da bazı harcamalar için Banka tarafından talep edilen kayıtlar ve tüm diğer harcamaların harcama beyanları.

Talep esnasında hiçbir doküman istenmemektedir. Avansların kullanıldığı yerler rapor edilirken istenilen belgeler geri ödeme belgeleriyle aynıdır.

Üçüncü kişilere yapılan tediyeler

- **Doğrudan ödeme:** Proje harcamaları için üçüncü bir kişiye (örneğin, yüklenici, tedarikçi, danışman) yapılan ödemeler. Borçlu, üçüncü kişiye ödeme yapılması talebinde bulunurken bu harcamaların yapıldığını gösteren ilgili belgeleri ibraz eder.
- **Özel taahhüt:** Özel bir taahhüt kapsamında yer alan proje harcamaları için finansal bir kuruma yapılan ödemeler. Özel taahhüt Banka tarafından yazılı olarak askıya alma ya da iptal etme işlemlerine rağmen bu tutarların ödenmesi amacıyla verilen ve geri alınması mümkün olmayan bir taahhüttür. Finansal kurum tediye talebinde bulunulacağı zaman bu harcamaların yapıldığını doğrular.

Kayıtlar (örneğin, faturalar, makbuzlar).

Belgeler hakkında müzakerede bulunulduğunu (örneğin, dokümanlar alınmış ve kabul edilebilir niteliktedir) ve özel taahhüt kapsamındaki lehara ödeme yapıldığını ya da yapılması gerektiğini ve en kısa sürede yapılacağını doğrulayan, ULUSLARARASI bankacılık hizmetlerinin kesintisiz sürmesini sağlayan iletişim sistemi (SWIFT) veya ticari banka tarafından verilen başka bir tavsiye.

54. Banka dört tediye metodu kullanmaktadır – geri ödeme, avans, doğrudan ödeme ve özel taahhüt karşısında ödeme. Tüm tediye metotları için, Banka borçludan alınan usulünce yetkilendirilmiş talimatlar uyarınca tediye yapar; ancak, tediye metotları tediye yapılan kişiye, destekleyici belgenin türüne ve destekleyici belgenin zamanlamasına (tediye talebi yapıldığında Banka'ya sunulması gerekip gerekmediğine) bağlı olarak değişkenlik gösterir.

55. Farklı tediye metotları ve ilgili destekleyici belgeler, Tablo 2 ve Tediye Kılavuzları Kısım 2'de özetlenmiştir.

56. Projeler şartlara bağlı olarak tek bir tediye metodu ya da farklı metotlardan oluşan bir kombinasyon kullanabilir. Bir proje için bir tediye metodu ya da metotları seçilirken, borçlu ve banka personeli her ülkeyi ve projenin uygulanması için verilen ikraz gelirlerini borçlunun nasıl çekeceğini etkileyebilecek olan proje tasarısı konularını incelemeye alır. Projenin finansal yönetimi değerlendirmesinin sonuçları, satın alma planı ve Banka'nın borçluya olan tediye deneyimi de aşağıda belirtilen hususlarla birlikte göz önünde bulundurulur:

- tahmini proje harcamalarının yapısı ve boyutu ile tedarikçilerin öngörülen şartları,
- genel finansman planı ve borçlunun zamanında muadil finansman kapasitesi,
- proje lehdarlarının merkezilik veya dağılım seviyesi,
- borçlunun harcamaları önceden finanse edebilme kapasitesi
- Projenin dönemsel nakit ihtiyaçları,
- finansal raporlama planları.

Destekleyici Dökümantasyon

57. Banka yasal anlaşmada ve Tediye Kılavuzları Kısım 4’te belirtildiği üzere ikraz hesabından para çekme işlemlerinin kriterlere uygun olan harcamalar için yapılmış ya da yapılmakta olduğunu gösteren destekleyici belgeleri talep etmektedir. Kullanılan tediye metoduna bağlı olarak, borçlu bu belgeyi, para çekme işlemi başvurusu ile aynı zamanda ya da daha ileriki bir tarihte sağlayabilir (bakınız bölüm V “Avans Metodunun Kullanılması” kısmı).

58. Destekleyici belge (a) ödemenin kriterleri karşılayan harcamalar için yapılmış ya da yapılıyor olduğunu gösteren orijinal kayıtların bir kopyası (örneğin, fatura ve makbuzlar); ve/veya (b) kriterlere uygun harcamalar için yapılan tediyeler hakkında bilgi sağlayan özet rapor şeklinde olabilir. Özet raporlar iki şekilde olabilir: (a) ara dönem denetlenmemiş finansal raporlar ve (b) harcama beyanlatları. Banka özellikle ara dönem denetlenmiş finansal raporlar olmak üzere özet dokümantasyon seçeneğini tercih etmektedir.

59. Borçludan tedarik etmesi talep edilen destekleyici belge türü proje değerlendirmesi sırasında belirlenir ve görüşmeler esnasında projenin özel şartları ile seçilen tediye metodu ya metotları göz önünde bulundurularak kabul edilir.

Kayıtlar

60. Doğrudan ödemelerin yapılmasında taleplerin desteklenmesi için her zaman kayıtlar kullanılır (bakınız Bölüm VI, “Doğrudan Ödeme Metodunun Kullanılması” kısmı). Banka aynı zamanda ilk tediye düzenlemelerinin bir parçası olarak ya da duruma bağlı olarak uygulama esnasında, geri ödeme taleplerinin desteklenmesi ya da avansların kullanıldığı yerlerin bildirilmesi için hazırlanan orijinal kayıtların bir nüshasını da talep edebilir.

61. Kayıtlar aynı zamanda özel bir taahhüdün ve bazı taahhütler için yapılan müteakip ödemelerin desteklenmesi amacıyla da talep edilebilir (bu kayıtların yapısı ve tedarik edilmesi hakkındaki detaylar için bakınız Bölüm VI, “Özel Taahhüt Metodunun Kullanılması” kısmı).

Özet Raporlar

Belgelerin Saklanması

62. Özet raporlar, geri ödeme taleplerinin desteklenmesi ya da avansların kullanım alanlarının bildirilmesi amacıyla kullanılabilir (bakınız Bölüm V, “Geri Ödeme Metodunun Kullanılması ve “Avans Metodunun Kullanılması” kısımları). Özet raporlarının kullanılmasına ilişkin daha fazla bilgi edinmek için Bölüm V “Tediye için Destekleyici Belgelerin Sağlanması” kısmına bakınız.

63. Genel şartlar borçlunun kriterlere uygun harcamalara kanıt gösterilebilecek olan tüm kayıtları (sözleşmeleri, siparişleri, makbuzları, faturaları ve diğer belgeleri) saklamasını talep eder ve banka'nın temsilcisini bu kayıtları incelemeye muktedir kılar¹¹. Genel şartlar aynı zamanda yasal anlaşma uyarınca denetlenmiş finansal beyanatın Banka tarafından alınmasından sonra en az bir yıl ya da kapanış tarihinden sonra iki yıl daha (hangisi daha geçse) bu kayıtların saklanması talep eder. Borçlular, yasal anlaşma gereğince, dokümanların saklanması işleminin hükümetin düzenlemelerine uygunluk göstermesinden sorumludur.

64. Proje süresince, borçlu ve uygulayıcı kurum para çekme işlemi başvurularının, özel taahhüt başvurularının ve Banka'ya yollanan destekleyici formların tüm orijinal kayıt ve kopyalarını saklar. Saklanacak olan proje orijinal kayıtlarının örnekleri aşağıda belirtilmiştir:

- satın alma dokümanları (ihale dokümanları, teklif davetiyeleri, değerlendirme raporları);
- satın alma senetleri;
- satın alma siparişleri;
- kredi mektubu;
- tedarikçi faturaları ve orijinal sertifikaları;
- nakliyat ya da ithalat belgeleri ve denetim sertifikaları;
- malların ya da hizmetlerin alındığına dair belgeler;
- yüklenici ve danışmanların faturaları ya da tamamlama sertifikaları;
- bir sözleşme ile şart koşulması halinde, avans ödemesi durumlarında banka garantileri gibi performans güvenliği belgeleri;
- emanet usulü yapılan işlerin kayıtları (gerektiği durumlarda süpervizör ya da danışmanın ikinci tasdik imzasıyla birlikte);
- Tekrarlayan harcama kayıtları;
- ödeme yetkisi;
- banka dekontları gibi ödeme belgesi;
- onayların, tediyelerin ve bilançoların muhasebe kayıtları;
- tedarikçilerin malların geri iade edildiği durumlarda geri ödemelerin yapılmasını sağladığına dair ve müteakip başvurularda karşılıklı düzenlemelerin yapıldığını gösteren belge.

¹¹ Bakınız IBRD Genel şartları ve IDA Genel şartları (2005), sırasıyla kısım 5.07 ve 4.07,

65. Ayrıca bazı harcama kategorileri ya da emanet usulü kapsamında icra edilen işler için, Tablo 3’de bazı kayıt ve denetçiler ile banka personeli tarafından incelenmesi için borçlunun saklaması gereken doküman örnekleri bulunmaktadır.

Tablo 3. Saklanması Gereken Kayıtların Örnekleri

Harcama Türü	Kayıtlar
Yerel eğitim programları	<ul style="list-style-type: none"> • Sözleşmeler, faturalar, ödeme belgeleri • Katılımcı listeleri ve eğitim detayları da dahil olmak üzere diğer icraların belgeleri
İşletme giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • Ücret ve maaş kayıtları • Satın alma siparişleri • Tedarikçi faturaları ve beyanları • Ödeme belgesi • Maliyet dağıtım bazı
Alt-ikrazlar (finansal araçlar tarafından kredi verilmesi)	<ul style="list-style-type: none"> • Alt-proje ya da alt-ikraz başvurular veya teklifleri ile onayları • Finansman anlaşmaları • Tedarikçi makbuzları • Ödeme belgesi
Emanet usulü yapılan işler	<ul style="list-style-type: none"> • İş ve meslek maliyeti kayıtları • Makine ve ekipmanların kullanım kayıtları • “Kullanılan levazımlar” notları • Diğer icra belgeleri • Maliyet dağıtım bazının açıklanması

IV

İKRAZ HESABINDAN İKRAZ GELİRLERİNİN ÇEKİLMESİ

66. Bu bölüm ikraz hesabından ikraz gelirlerinin çekilmesi konuları ile ilgilidir. Bu bölümde borçluya ya da borçlunun isteğine bağlı olarak üçüncü bir tarafa tediye yapmadan önce İkraz Departmanı'nın şartlarını tanımlamakta ve ikraz hesabından para çekme işlemleri ya da taahhüt talepleri için kullanılan formları ve şartları ortaya koymaktadır. Bu bölüm borçlunun tediyesi hareketleri hakkında nereden bilgi alabileceğini ortaya koymakta ve Banka'nın bireysel işlemleri değerlendirmede kullandığı döviz kurlarını açıklamaktadır.

Yetkili İmzalar

67. Tediye Kılavuzları Kısım 3'te ortaya konulduğu üzere, ikraz kapsamında tediye başlanmadan önce, borçlunun yetkili temsilcisinin (yasal anlaşmada atandığı üzere) Banka'ya hangi görevli ya da görevlilerin para çekme işlemi başvurularını ya da özel taahhüt başvurularını imzalayabileceğini bildirmesi ve onaylanmış örnek imzaların kopyalarını sağlaması gerekmektedir¹². Borçlu bu bildirim ve örnek imzaları kullanım mektubunda belirtilmiş olan lokasyonda Banka'ya gönderir. Örnek imzaların tedarik edilmesi için örnek mektup Ek E' de verilmiştir. Kolaylık açısından, yetkilendirilmiş imza mektubu modeli kullanım kılavuzuna eklenmiştir.

68. Borçlu bir ülkede tüm ikraz başvurularının imzalanması için bir ya da daha fazla görevli için kapsamlı yetkilendirme sağlamayı seçebilir. Bu durumda, her yeni ikraz için yetkili imza mektubu orijinal yetkilendirmeye ve önceden tedarik edilen örnek imza ya da imzalara atıfta bulunur. Alternatif olarak, borçlu belirli bir proje ile ilgili olan her türlü finansman yetkisini tedarik etme yolunu seçebilir (örneğin, proje hazırlama avansı; ikraz, kredi ya da hibe; ek ikraz, kredi ya da hibe). Bu durumda, yetkili imza mektubu Banka'ya ilk kez sunulduğu zaman, projeye ve Banka'nın proje numarasına atıfta bulunur.

¹² Banka, başvuruların elektronik olarak iletilmesine olanak sağlayacak ve söz konusu bu amaçlar için imzalama şartlarını yerine getirecek olan çevirim içi bir işlev geliştirmektedir.

69. Proje süresince yetkili imzaların değişmesi durumunda, borçlu derhal Banka'yı bu durumdan haberdar etmeli ve yeni atanan görevlilerin isimlerini ve örnek imzalarını tedarik etmelidir.

Not: Genel şartlar borçlunun "başvuruları imzalama yetkisi olan kişi ya da kişilerin yetkisine yönelik kanıtın Banka'ya sunulmasını" gerektirmektedir. Borçlu, bir para çekme başvurusu alındığı anda Banka'nın elinde yeterli düzeyde tatmin edici kanıt olmadığı durumlarda tediyeinin ertelenebileceğini göz önünde bulundurarak, bu kanıtları, her bir ikraz, proje, sektör ya da ülkeye göre tedarik edip etmeyeceğine karar verir.

Tediye Şartları

70. Yasal anlaşmanın tediye şartlarını da kapsadığı durumlarda, Banka, yalnızca şartların tam olarak yerine getirildiğini tatmin edici düzeyde kanıtlayan belgeleri teslim aldığı durumda ilgili harcama kategorisi tediyesini yerine getirecektir. Banka, alınan kanıttan tatmin olduğunu borçluya tebliğ eder.

Başvuru Formları

71. Borçlunun ikraz hesabından para çekme talebinde bulunmak istediği ya da Banka'dan özel bir taahhütte iştirakte bulunmasını talep ettiği durumlarda, borçlu Banka'ya bu formatta yazılı bir başvuru ile Banka'nın uygun şekilde talep ettiği belgeleri gönderir¹³. Bu amaçların her biri için ayrı bir form kullanılmaktadır, ancak her iki durumda da bu formlar Banka'ya imzalanmış orijinal nüshalar halinde tedarik edilir. Aşağıda yer alan alt-kısımlarda belirtilen formlar Dünya Bankası İkraz Departmanı ve Müşteri Bağlantısı web sitesinde mevcuttur. Bu formlar Müşteri Bağlantısı üzerinden doldurulabilir, çıktısı alınabilir, imzalanabilir ve bir Dünya Bankası ofisine gönderilebilir.

¹³ Bakınız IBRD Genel şartları ve IDA Genel şartları (2005), kısım 2.03 (a).

Para Çekim Başvurusu

Not: Banka para çekme formlarının ve destekleyici belgelerin Müşteri Bağlantısı sayfası üzerinden elektronik olarak iletilmesine olanak sağlayacak ve söz konusu bu amaçlar için imzalama şartlarını yerine getirecek olan çevirim içi bir işlev geliştirmektedir. Bu geliştirilmiş elektronik özellikler şu anda Kasım 2006 için planlanmış olan bir pilot dönemden sonra kayıtlı Müşteri Bağlantısı kullanıcılarının erişimine sunulacaktır.

72. Para çekme başvurusu formunun iki fonksiyonu vardır ve (a) ikraz hesabından ikraz gelirlerinin çekilmesi ve/ veya (b) harcamaların belgelenmesi için kullanılabilir. Form 2380'in bir kopyası, bu formun doldurulması için gereken talimatlar ve örnek olarak doldurulmuş formlar Ek F' de verilmiştir¹⁴. Bu form aşağıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılabilir:

- borçlunun önceden kendi kaynaklarını kullanarak yapmış olduğu ödeme veya ödemeler için borçluya geri ödeme yapılması talebinde bulunmak için,
- önceden belirlenmiş bir hesaba avans yatırılması talebinde bulunmak ve/veya önceden alınan bir avansın nasıl kullanıldığının bildirmek için,
- üçüncü bir taraf için tedarik ettiği mallar ve hizmetler için doğrudan ödeme talebinde bulunulması.

73. Para çekme başvurusunun desteklenmesi için kullanılan formlar aynı zamanda aşağıdaki amaçlar doğrultusunda da kullanılabilir.

- avans ödemelerinin planlanması talebi: form 2381, Ek F' de verilmiştir. Bu form tediye hareketleri için ileriye dönük tahsilat belirleme tarihleri belirlemek isteyen borçlulara bir nezakette bulunulması amacıyla nakit yönetimi amaçları için tedarik edilmiştir. Diğer durumlarda Banka ikraz gelirlerini para çekme başvurularının onaylanmasını takiben tediye eder ve tahsilat belirleme tarihi tediye yapılan para birimi için piyasa konvansiyonlarına uygunluk gösterir.
- Banka'nın ön incelemesine tabi olan sözleşmeler için yapılan ödemelerin listelenmesi: form 2382. Bu form talep edilmemektedir ancak, diğer şartlarda normal destekleyici dokümanlar içerisinde yer alan gerekli sözleşme ödeme bilgilerinin organize edilmesi için kullanılabilir.

Özel taahhüt Başvurusu

74. Borçlu, form 1931'i Banka'dan özel bir taahhüt talebinde bulunması amacıyla kullanır (bakınız Bölüm VI, "Özel Taahhüt Metodunun Kullanılması") kısmı). Banka özel taahhütü, form 2018 aracılığıyla onaylar. Finansal kurum (genellikle ticari bir banka) ödeme taleplerini normal şartlarda SWIFT yönetimini (ULUSLARARASI bankacılık hizmetlerinin kesintisiz sürmesini sağlayan iletişim sistemi) kullanarak yollar, ancak bu talepler aynı zamanda ödeme yapılması için özel taahhüt talebi formu 2015 kullanılarak posta aracılığıyla da gönderilebilir. Form 1931 ve 2015'in kopyaları ve bunların doldurulması için ihtiyaç duyulan talimatlar, örnek bir 2018 formuyla birlikte Ek G' de verilmiştir.

¹⁴ Banka geçici bir dönem, borçlulara önceden verilmiş olan basılmış başvuru formlarını kabul etmeye devam edecektir (bakınız Ek III).

Tediye İşlem Şartları

75. Borçlunun ikraz gelirlerini çekmek istediği ya da bunlarla özel bir taahhütte bulunmak istediği durumlarda, borçlu Banka'ya ilgili tediye metoduna uygun destekleyici dokümanları ile birlikte orijinal bir başvuru formu gönderir. Ödeme ya da taahhüt kriterlerine uygun başvuruların aşağıda belirtilmiş olan hususlara uygunluk göstermesi gerekmektedir:

- ikraz şartlarına uygun olmalıdır;
- orijinal olması gerekmektedir (fotokopi ve kopyalar kabul edilmeyecektir);
- Banka'nın önceden örnek imza ya da imzalar tedarik ettiği yetkili kişi ya da kişilerce siyah mürekkepli kalemle imzalanmış olması¹⁵;
- ödenecek veya belgelenecek olan ve/veya olan tutarı belirtmeli ve SWIFT dahil olmak üzere ödeme talimatlarının tamamını, uluslar arası banka hesap numarasını (IBAN) ve aracı banka detaylarını tedarik etmelidir;
- form içerisinde destekleyici belgeler ile üzerinde mutabakata varılmış ve kullanım mektubunda belirtilmiş olan içerik de yer almalıdır.

76. Ayrıca, aşağıda yer alan şartlar da yerine getirilmelidir:

- Çekilen tutarın, Banka'nın ön incelemesine tabi olan sözleşmeler ile yapılan ödemeler niteliğinde olduğunda, borçlunun sözleşme kararı için Banka'nın "olur"unu almış olması ve imzalı sözleşmenin bir nüshasını Banka için temin etmiş olması gerekmektedir.
- Belirli bir harcama kategorisi için tahsis edilmiş olan ikraz gelirleri ödeme veya taahhüdünün yapılabilmesi için yeterli tutarda olması gerekmektedir.

77. Ödemelerde gecikmeleri engellemek amacıyla, borçlunun yukarıda belirtilmiş olan şartları yerine getirmesi gerekmektedir, ilgili formda yer alan talimatları uygulamalı ve başvurunun doğru ve eksiksiz olmasını ve destekleyici belgelerin kullanım mektubu uyarınca hazırlanmış olmasını sağlaması gerekmektedir. Ek H'de, kullanım mektubunda belirtilmiş olan Banka ofisine başvurular gönderilmeden önce, proje ekibi tarafından kullanılacak bir kontrol listesi bulunmaktadır.

***Not:** Banka borçlu ile irtibat kurabilmek için tüm makul gayreti gösterir ve başvurunun tamamlanması amacıyla yeterince bilgi edinebilmek için yeterince net olmayan para çekme başvuruları için her türlü bilgi doğrulama işlemini gerçekleştirir. Bekleyen bir başvuru hakkında Banka'nın karşılaşılan sorunları çözememesi durumunda, Banka azaltılmış bir miktar üzerinden başvuruyu onaylayabilir ya da borçluya ödenmemiş bir şekilde başvuruyu iade edebilir. Başvurunun azaltılması ya da iade edilmesi durumunda, Banka derhal borçluya Banka'nın söz konusu olan bu kararının açıklamasını bildirir.*

¹⁵ Bu şart, başvuru göndermede elektronik araçların kullanılması işlevsel halde geldiğinde, bunları kullanma yetkisi olan borçlular için değiştirilebilir.

Tediye işlemleri hakkında bilgi

Tediye Raporları

78. Ödeme emirleri ve aylık tediye özetleri borçluya, aldığı ikrazın tediye işlemleri hakkında bilgi sağlar. Bu belgeler Müşteri Bağlantısı kanalıyla elde edilebilir. Ödeme emirleri borçluya aynı zamanda e-posta şeklinde de gönderilir. Aylık tediye özetleri borçlunun talebi üzerine borçluya e-posta olarak gönderilebilir.

79. Borçlu ödeme emirleri ile aylık tediye özetlerini düzenli bir şekilde gözden geçirmelidir ve hesap hareketleri ile ilgili olan sorunları derhal Banka'ya bildirmelidir.

80. **Ödeme emri.** Banka her bir para çekme başvurusunu onayladıktan sonra ya borçluya ya da belirlenmiş olan üçüncü bir kişiye tediye yapar¹⁶. Banka ödeme detayları hakkında aşağıdaki bilgileri içeren bir ödeme emri vasıtasıyla derhal borçluyu bilgilendirir:

- ikraz numarası,
- başvuru numarası (borçlu tarafından tayin edilmiş ve aynı zamanda borçlunun referans numarası olarak da bilinen),
- tediye tahsil tarihi,
- işlem numarası (işlemin onaylanmasını müteakiben Banka tarafından verilir),
- ödenen harcama kategorisi,
- ödemenin para birimi ve tutarı,
- taahhüdün para biriminde ikraz hesabına ödenen döviz kuru ve karşılığı¹⁷

81. **Aylık Tediye Özeti.** Banka aylık hesapların kapatılmasından hemen sonra, tüm borçlulara ve yetkili taraflara aylık tediye özeti temin eder. Bu özet verilmiş olan ikraz kapsamında gerçekleştirilen bir önceki aya ait tüm işlemlerin detaylarını ortaya koyar ve ikraz hesabında kalan ödenmemiş olan bakiyeyi gösterir.

82. Genel şartlar, borçlunun mümessili görevini gören Banka'nın belirleyeceği koşul ve şartlarda Banka'nın söz konusu dövizleri kriterlere uygun harcamaların ödenmesi amacıyla borçlunun makul bir şekilde talep etmesi üzerine satın alabileceğini belirtmektedir¹⁸. Geri ödemeler ve doğrudan ödemeler için, Banka normal şartlarda harcamanın yapılmış olduğu kurda ödeme yapar¹⁹.
Örneğin

İşlem Kuralları

---

¹⁶ Para çekme başvurusu sadece bir önceki avansların belgelenmesi amacıyla da kullanılabilir. Bu amaçla kullanıldığında Banka tarafından bir ödeme yapılmaz. Ödeme emrinde bu işlem yer almamaktadır ancak aylık ödeme özetinde yansıtılmıştır.

¹⁷ IBRD ikrazları için taahhüdün kuru ikraz kurudur; IDA finansmanı için özel para çekme hakları geçerlidir. Bakınız IBRD Genel Şartları, kısım 2.01 ve IDA Genel Şartları (2005). Özel para çekme hakkı Uluslar arası Para Fonu'nun hesap açma kuru olarak ve IDA'nın 1980 yılından beri krediler için ve sonraki dönemde de hibeler için taahhüt kuru olarak kullandığı eş değerdeki temel kurdur.

¹⁸ Bakınız IBRD Genel şartları ile IDA Genel şartları (2005), kısım 2.01 (c).

¹⁹ Banka borçlu ile mutabakata varıldığı üzere harcamanın kurundan farklı bir kurda borçluya ödeme yapabilir.

**Tediyelerin Değerini
Hesaplamak için
Kullanılan Geçerli
Döviz Kurları**

borçlunun yerel kur harcamalarını kendi kaynakları aracılığıyla önceden ödediği ve bir geri ödeme olarak talep ettiği durumlarda, Banka normal şartlarda borçluya ödemeyi söz konusu bu kurdan yapar (borçlunun merkez bankasından veya bazı durumlarda açık piyasadan yerel dövizini satın alma yoluyla). Borçlunun bir tedarikçi adına ibraz edilen bir makbuz için örneğin doğrudan bir ödeme talep ettiği durumlarda Banka ödemeyi tedarikçiye avro cinsinden yapar.

83. Önceden belirlenmiş bir hesaba avans ödemelerinin yapılması hesabın açılmış olduğu para cinsinden yapılır. Borçlu bu hesaba yatırılan avansların nasıl kullanıldığını aynı döviz kuru cinsinden belirtir. Borçlunun harcamaları finanse etmek amacıyla farklı para birimleri kullandığı durumlarda, borçlu raporlarında açılan hesaptan fonların çekildiği tarihte kullanılan döviz kurunu kullanır.

84. Banka ödemeleri gerçekleştirirken talep edilen döviz (tediye para birimi) başka bir kur kullanarak (maliyet para birimi) satın almaya ihtiyaç duyabilir. Bu durumlarda, Banka tediye birimini satın alımın yapıldığı banka tarafında belirlenen döviz kurunu (spot oran) kullanarak satın alır. Banka maliyet birimini seçer ve ikraz hesabına ödenen tutarı aşağıda belirtilen şekilde belirler:

- **IBRD ikrazları ve güven fonları.** Mevcut IBRD ürünleri (sabit dağıtımli ikrazlar ve değişken dağıtımli ikrazlar) ile güven fonları maliyet birimi olarak ikrazın kur taahhüdünü (ikraz kuru olarak yasal anlaşmada belirtilen) kullanır. Banka tediye kurunun satın alınması için gereken tutar kadar ikraz hesabında ücretlendirme yapar.

- **IDA kredileri ve hibeleri.** IDA kredileri ve hibeleri için, Banka maliyet birimi olarak IDA'da mevcut olan herhangi bir kuru kullanabilir. Özel çekme hakları ile eş değer tutarı ikraz hesabına öder. Banka tüm borçlularına yaptığı işlemler bakımından eşit muamelede bulunabilmek amacıyla, söz konusu tarihte belli bir para birimindeki tüm işlemler için aynı döviz kurunu, yani geçerli olan döviz kurunu kullanır. Banka geçerli döviz kurunu, o gün için Uluslar arası Para Fonu tarafından belirlenen orana ya da maliyet biriminin ait olduğu ülkenin merkez bankasının belirlemiş olduğu orana göre belirler.

***Not:** Sağlam para şeklinde yapılan ödemeler (örneğin, ABD doları, avro, yen, gibi) normal şartlarda satın alımın gerçekleştirilebilmesi için Banka'nın fazladan iki ya da üç güne daha ihtiyaç duyduğu yumuşak para ile yapılan ödemelere nazaran daha hızlı gerçekleştirilebilmektedir.*

BORÇLUYA TEDİYE YAPILMASI

85. Banka borçluya iki yoldan birinde tediye yapar: Banka ya önceden finanse edilmiş olan proje harcamalarının tutarını borçluya geri öder ya da bu türden harcamaların tahmini tutarı için borçluya önceden avans verir. Bu bölüm, bu tediye metotları kullanılırken borçlunun Banka'ya hangi destekleyici belgeleri vermesi gerektiğini ve bu belgelerin ne zaman verilmesi gerektiğini açıklamaktadır. Bu bölümde aynı zamanda, önceden açılan hesapların oluşturulması ve kullanılması şartları da dahil olmak üzere, avans olarak verilen ikraz gelirlerinin amaçlarına uygun olarak kullanılmasının sağlanmasına yönelik Banka politika ve prosedürleri ortaya konulmaktadır.

Tediye için destekleyici belgelerin sağlanması

86. Borçluya tediye yapılması için, borçlunun ikraz gelirlerinin ikrazın verilme amacına uygun olarak kullanıldığını gösteren destekleyici belgeleri tedarik etmesi gerekmektedir.

87. Geri ödeme talepleri ile avans kullanımının bildirilmesi, normal şartlarda belirtilen belgelerle birlikte yapılmaktadır: (a) yasal anlaşmanın genellikle ikinci çizelgesinde şart koşulan finansal raporlama için kullanılan denetlenmemiş ara dönem finansal raporu formatında bir özet rapor, (b) harcama beyanı formatında hazırlanan bir özet rapor, (c) kayıtlar, (d) bazı harcamalar için Banka'nın talep ettiği kayıtlar ve yapılan diğer tüm harcamaların bir harcama beyanı.

88. Özet raporlar iki türdür: (a) denetlenmemiş ara dönem finansal raporlar ve (b) harcama beyanları. Özet raporlar kullanılırken, talep edilen ayrıntılar projeye, harcama kategorilerine ve borçlunun finansal yönetim sistemlerinin kapasitesine göre değişmektedir.

89. İkrazın yürürlüğe girmesinin hemen ardından tediye desteklenmesi amacıyla özet raporların kullanılabilmesi için, borçlunun yeterli düzeyde bir finansal yönetim sistemine sahip olması gerekmektedir. Özet raporların kullanılmasına devam edilebilmesi ya da bu raporların kullanılmasına proje uygulama esnasında başlanabilmesi için borçlunun aşağıda belirtilen hususları yerine getirmesi gerekmektedir.

**Denetlenmemiş
Ara Dönem
Finansal Raporlar**

- projenin denetlenmesi esnasında yeterli düzeyde finansal yönetim puanı alınması,
- Banka'ya her raporlama döneminin bitmesinden sonra 45 gün içerisinde (ya da yasal anlaşmada belirtilen diğer zaman dilimi içerisinde) kabul edilmiş format ve içeriğe sahip denetlenmemiş ara dönem finansal raporların tedarik edilmesi,
- Banka'ya belirlenen zamanda yasal anlaşmada belirtilmiş olan denetlenmiş finansal beyanatların tedarik edilmesi.

90. Borçlu ve Banka personeli proje değerlendirmesi esnasında öz et rapor ile destekleyici formların içeriği ve detayları hakkında görüş birliğine varırlar ve bu belgeleri görüşmeler esnasında tamamlarlar. Uygun olduğu durumlarda raporun formatı ve içeriği, borçlunun kendi finansal yönetim sisteminden alınabilir. Banka, borçluların kendi sistemlerinden faydalanarak yapmış oldukları, Banka'nın öne sürdüğü şartları karşılayan raporları kullanmasını desteklemektedir.

91. Her bir proje için yapılan yasal anlaşma borçlunun denetlenmemiş ara dönem finansal raporlarla düzenli aralıklarla Banka'yı bilgilendirmesini gerektirir. Denetlenmemiş ara dönem finansal raporlar, yalnızca Banka tarafından finanse edilen kısımda değil, proje değerlendirme dokümanı ile yasal anlaşmada da yer aldığı üzere normal şartlarda projenin tamamında yer almaktadır. Bu raporlar, muadil fonlar, diğer kalkınma ortaklarından alınan fonlar ile projeyi uygulayan borçlu biriminin projenin her yönü bakımından fonları kontrol edip etmediğine bakılmaksızın, iş ve barınma gibi aynı cinsten olan katkılar da dahil olmak üzere tüm proje faaliyetlerini, finansmanı ve harcamaları yansıtmaktadır.

92. Denetlenmemiş ara dönem finansal raporlar, Banka tarafından aksi halde karar verilmedikçe, aynı zamanda ikraz hesabından para çekme işlemlerinin desteklenmesi amacıyla da kullanılmalıdır. Bu raporların geri ödemeler ve avansların kullanım raporları için destekleyici dokümanlar olarak kullanıldığı durumlarda, Banka normal şartlarda müteakip iki raporlama dönemi için bir nakit bütçesi talep etmektedir. Banka bunun haricinde başka destekleyici bilgi talep etmemektedir²⁰. Kutu 1 denetlenmemiş ara dönem finansal raporların kullanılmasının faydalarından bazılarını ortaya koymaktadır.

**Harcama
Beyanatları**

93. Bir harcama beyanatu, belirtilmiş olan süre zarfında yapılan kriterlere uygun harcamaları özetlemektedir. Harcamalar, normal şartlar altında bir harcama kategorisine göre gruplandırılmaktadır. Bu beyanat, özetlenmiş bir beyanat ya da raporlama dönemi süresince yapılan tüm harcamaların yer aldığı detaylı bir beyanat olabilir. Banka'nın talep ettiği detaylar projeden projeye farklılık göstermektedir.

²⁰ Banka yasal anlaşmada yer alan harcama kategorileri uyarınca, projenin Banka tarafından finanse edilen kısmının kayıt altına alınması için bilgi talep etmektedir. İstisnai olarak, bu bilgi denetlenmemiş ara dönem finansal raporunun içerisine eklenmemişse, banka destek olarak bu bilgiyi talep edebilir.

Kutu 1. Destekleyici Belge Olarak Denetlenmemiş Ara Dönem Finansal Raporların Kullanılmasının Faydaları
Destekleyici belge olarak denetlenmemiş ara dönem finansal raporların kullanılmasının faydaları aşağıdaki hususları kapsamaktadır:

- Geri ödeme metodu ile birlikte kullanılabilirler. Borçlu yasal anlaşmanın gerektirdiği üzere, Banka'ya finansal raporlamada bulunulması için kullanılan denetlenmemiş ara dönem finansal raporunun bir kopyasını, doğrudan İkraç Departmanı'na bir para çekme başvurusu ile birlikte ibraz eder.
- Avans metodu ile birlikte kullanılabilirler. Borçlu, projenin uygulamaya konulabilmesi için ihtiyaç duyulan avansları talep eder ve yasal anlaşmanın gerektirdiği üzere, Banka'ya finansal raporlamada bulunulması için kullanılan denetlenmemiş ara dönem finansal raporunun bir kopyasını doğrudan İkraç Departmanı'na bir para çekme başvurusu ile birlikte ibraz ederek, avansların kullanımını raporlar.
- Normal şartlarda hiçbir ek dokümantasyona, kayda ya da banka beyanına gerek yoktur. Borçlunun Banka'ya verilmek üzere hiçbir ayrı özet doküman ya da beyanat hazırlamasına gerek yoktur ya da Banka'ya banka beyanları ya da hesap mutabakatlarını gönderme zorunluluğu yoktur. Borçlunun orijinal kayıtların tümünü saklaması gerekmektedir, ancak Banka, harcamaların kaydedilmesi için yalnızca denetlenmemiş ara dönem finansal raporları talep etmektedir.
- Yalnızca bir finansal rapor ve bir raporlama döngüsü vardır. Destekleyici belge olarak denetlenmemiş ara dönem finansal raporların ibraz dönemlerinin olması, borçlunun geri ödeme ya da avans metodunu kullanıyor olmasına ya da raporlama döngüsünün uzunluğuna bakılmaksızın, raporlama amaçlarıyla aynıdır.

Kayıtlar

94. Harcama beyanatlarının tediye için destekleyici belge olarak kullanıldığı durumlarda, borçlunun halen denetlenmemiş ara dönem finansal raporlarını Banka'ya yasal anlaşmanın şartları uyarınca ibraz etmesi gerekmektedir.

95. Harcama beyanatları her zaman borçlunun muhasebe kayıtlarından doğrudan elde edilemeyeceğinden, borçlunun denetçiler ile Banka personelinin incelemesi için ilgili orijinal kayıtların (örneğin, faturalar, makbuzlar gibi) etkin bir şekilde erişimine imkan veren bir kayıt tutma sisteminin olması gerekmektedir.

96. Banka geri ödeme taleplerinin ya da avans kullanım raporlarının desteklenmesi amacıyla, şartlara bağlı olarak başlangıç tediye düzenlemelerinin bir parçası olarak ya da uygulama esnasında, orijinal kayıtların kopyalarını talep edebilir. Örneğin, Banka aşağıdaki durumlarda kayıtları talep edebilir.

- ödemelerin Banka'nın ön incelemesine tabi olduğu sözleşmeler ile yapıldığı durumlarda ve/veya görev ekibinin belirli bir sözleşme ya da sözleşmelerin daha fazla incelenmesini istediği durumlarda;
- bir ülkenin askıya alınması ya da kredilendirme yapılmayan dönemler gibi Banka'nın borçlusuyla arasında bağlantı kurulmasında boşluklar olduğu durumlar da dahil olmak üzere, projenin yeni bir borçlu tarafından bir ikraz ile finanse edildiği durumlarda;
- projenin, bir karmaşa yaşanmakta olan ya da bir karmaşa sonrası dönem geçiren bir ülkede yapıldığı durumlarda;
- projenin uyarı aldığı ya da tediyelerin askıya alındığı durumlarda;
- diğer ülke ya da projeler ile teminat altına alındığı durumlarda.

Banka'nın Ön İncelemesine Tabi Sözleşmeler

Belgelerin saklanması

97. Borçlunun geri ödeme metodunu kullandığı ya da avansların kullanıldığı yerleri bildirdiği durumlarda, Banka destekleyici belgelerin Banka'nın ön incelemesine tabi sözleşmeler ile yapılan ödemelerin bir listesini içermesini talep edebilir. Bu bilginin formatı ve içeriği normal şartlarda kullanım mektubu içerisinde yer almaktadır.

98. Dokümanların saklanması hakkındaki genel şartlar bu el kitabındaki Bölüm III, "Destekleyici Belge" kısmında verilmiştir.

Geri Ödeme Metodunun Kullanılması

Uygulanabilirlik

99. Geri ödeme metodu borçlunun kendi kaynaklarından önceden finanse ettiği kriterlere uygun her türlü harcama için kullanılabilir. Banka para birimi ya da harcamanın türü konusunda bir kısıtlama getirmemektedir.

Minimum Değer

100. Evrak işleri ile hem Banka hem de borçlu için yapılan işlerin maliyetinin azaltılması amacıyla, Banka geri ödeme başvuruları için minimum düzeyde bir değer belirlemiştir (bakınız Tediye Kılavuzları, alt-kısım 3.5). Bu değer proje değerlendirmesi esnasında her bir ikraz için belirlenir ve ikrazın büyüklüğüne, projenin yapısına, finanse edilecek olan harcamaların türüne ve ülke şartlarına göre değişir. Her proje için belirlenen minimum değer kullanım mektubunda belirtilmektedir. Minimum değer kapsamında yer alan harcamalar minimum düzeye ulaşılan kadar (örneğin, önceden finanse edilen çok sayıdaki küçük harcamaların gruplandırılması gibi) biriktirilmelidir ya da daha önceden belirlenen bir hesapta yer alan fonlar kullanılarak finanse edilmelidirler (bakınız "Avans Metodunun Kullanılması" kısmı).

Geri Ödeme Talebi Prosedürleri

101. İyi proje yönetiminin teşvik edilmesi amacıyla, geri ödeme talepleri harcamalar yapılırken ya da yapıldığında düzenli bir şekilde ya da denetlenmemiş ara dönem finansal raporlarının yapıldığı sıklıkla yapılmalıdır. Düzenli geri ödeme talepleri aynı zamanda geri ödenecek miktarın döviz kuru dalgalanmalarına bağlı olarak devalüasyona uğrama riskinin asgari düzeye indirgenmesine de yardımcı olmaktadır. Tablo 4, geri ödeme talebinde bulunulurken izlenilmesi gereken başvuru basamaklarını ve şartlarını ortaya koymaktadır.

Avans Metodunun Kullanılması

Uygulanabilirlik

102. Banka borçlunun tahmin edilen proje harcamalarını finanse edebilmesi amacıyla borçluya önceden finansman sağlanmasını kabul edebilir. Bu durumda borçlu yalnızca kritere uygunluk gösteren proje harcamaları için Banka tarafından önceden verilen fonları kullanabilir.

Tablo 4. Geri Ödeme Başvurusu

Başvuru basamağı	Şart
Hangi form kullanılmalıdır?	Para Çekme Başvurusu, form 2380. ^a
Formdaki hangi kısımlar doldurulmalıdır?	Kısım A, B, C ve D.
Formu kim imzalamalıdır?	Mukrizin yetkili temsilcisi tarafından atanan imza sahibi.
Banka'ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	<ul style="list-style-type: none"> • Projenin kullanım mektubunda belirtildiği üzere denetlenmemiş ara dönem finansal raporları, harcama beyanları ya da bazı harcamalar için Banka tarafından talep edilen kayıtlar ile yapılan diğer tüm harcamalar için harcama beyanları. • Banka tarafından kullanım mektubunda belirtildiği üzere şart koşulan durumlarda Banka'nın ön incelemesine tabi sözleşmelerle yapılan ödemelerin listesi. • Banka tarafından şart koşulduğu durumlarda banka beyanı, makbuzlar, ticari bankaların tediye raporları, vs şeklinde tediye dekontları. Kullanım mektubu uygun olduğu durumlarda bu şartı ve para eşliğini belirtecektir. • Banka tarafından kullanım mektubu vasıtasıyla ya da borçluya bilgi notu gönderilmesi yoluyla şart koşulan diğer destekleyici bilgiler.
Geri ödeme talebi nereye gönderilmelidir?	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan Banka ofisine.
Talepler ne kadar sıklıkla yapılabilir?	<ul style="list-style-type: none"> • düzenli olarak veya harcamalar yapıldığında, ya da denetlenmemiş ara dönem finansal raporlarının yapıldığı sıklıkla. • Yasal anlaşmanın geriye dönük finansman sağladığı durumlarda, geriye dönük finansman dönemi esnasında ödemelerin iadesi talebi ikrazın etkin olduğu açıklanır açıklanmaz gönderilmelidir.

^a Bu başvuru formu, bundan önceki form 1903'ün yerini almıştır. Banka geçici bir dönem, borçlulara önceden verilmiş olan, basılmış başvuru formlarını kabul etmeye devam edecektir (bakınız Ek III).

Banka projenin nakit akışı ihtiyaçlarını, ön ve devam etmekte olan performansını (örneğin, raporlamanın zamanında ve güvenilir olması, ivedi dokümantasyon ve fazla miktarın iadesi gibi) göz önünde bulundurarak projenin hazırlık ve değerlendirme safhasında avansların kullanımı için uygulanması gereken kısıtlamaları ve raporlama şartlarını belirler).

Belirlenen Hesap

***Not:** Avanslar, fonlar tediye edilirken faiz ücretleri (IBRD ikrazları için) ya da hizmet ücretlerini (IDA kredileri için) artırmaktadır.*

103. Banka normal şartlarda avansları belirli bir hesaba yatırmaktadır. Bu hesap (a) borçlunun hesabında Banka'nın finanse ettiği bir proje için avansların yatırılması ve kriterlere uygun harcamaların ödenmesi için kullanılmak üzere ayrılmış olabilir ya da (b) ikraz gelirleri ve işlemlerin yapılabilmesi için diğer finansmanların gelirlerinin (örneğin, borçlu kaynakları ve/veya diğer kalkınma ortaklarının sağladığı finansman gibi) toplanabileceği bir hesap içerisinde yer alabilir.

104. Belirlenen hesap normal şartlarda serbest dönüşümlü para birimi ya da sabit bir para biriminde açılır (bakınız Tediye Kılavuzları, alt-kısım 5.4). Serbest dönüşümlü para birimi olan ülkelerde, açılan hesaplar borçlunun seçtiği para biriminde ya da serbest dönüşümlü bir para biriminde olabilir. Serbest dönüşümlü bir kur olmayan ülkelerde, diğer hususların yanı sıra söz konusu ülkenin kurunun sabit olması ve yapılan harcamaların genellikle yerel para birimi ile finanse edildiği durumlarda Banka, hesapların yerel para biriminde açılmasına izin verebilir.

105. Tediye Kılavuzları, alt-kısım 5.5 ve 5.6 uyarınca, hesabın açıldığı finansal kurum genellikle aşağıda belirtilen şartları taşımaktadır:

- finansal olarak nüfuzlu,
- Banka ve borçlu tarafından kabul edilen para biriminde hesap açılması için yetkili,
- düzenli olarak denetimden geçen ve tatmin edici yeterlilikte denetim raporlarına sahip,
- çok sayıda işlemi hızlı bir şekilde yürütebilecek kapasiteye sahip,
- tatmin edici düzeyde çoğu banka hizmetlerini sağlayabilecek kapasiteye sahip,
- açılan hesabın ayrıntılı raporunu tedarik edebilecek kapasiteye sahip,
- bankacılık ağının yeterli düzeyde bir parçası,
- verdiği hizmetlerden ötürü makul ücretler alan.

106. Banka, kurumun söz konusu finansal kurum tarafından açılan bir hesaba yatırılmış olan Banka ikrazının kullanılması, alınması ya da verilmesi talebinde bulunduğu durumlarda, finansal kurumu açılan bir hesabın açıcısı ve/veya sürdürücüsü olarak kabul etmeyebilir.

107. Söz konusu finansal kurum ticari bir banka olabileceği gibi, ülkenin merkez bankası ya da ilgili kabul edilebilirlik kriterlerini karşılayan başka bir kurum olabilir. Borçlu bazı şartlardan dolayı ticari bir banka ya da merkez bankasını kullanmayı düşünmüyorsa görev ekibi ile mümkün olan en kısa zamanda irtibata geçmelidir.

108. Tavan miktarı, avans olarak verilmiş olan fonların kullanıldığı yerleri gösteren destekleyici belgeler Banka'ya ibraz edilene kadar, açılmış olan hesaba yatırılabilen maksimum düzeydeki ikraz gelirleri tutarıdır.

Tavan

109. Banka normal şartlarda tavan miktarını planlanmış proje harcamalarına göre ayarlar. Banka aynı zamanda açılmış olan hesapların etkin bir şekilde kullanılmasıyla ilgili olarak borçlunun kapasitesine ilişkin görev ekibinin değerlendirmelerini de göz önünde bulundurur. Banka (a) sabit bir tutar olarak ya da (b) projenin uygulanma süresince nakit akışı ihtiyaçlarının periyodik tahminlerine göre ayarlanabilen bir miktar olarak tavan tutarını ayarlayabilir (bakınız Tediye Kılavuzları, alt-kısım 6.1).

Borçlu ibraz edilmemiş olan destekleyici belgeler tutarı tavan tutarını geçmediği sürece projenin uygulanması esnasında ihtiyaç duyulan avansları talep edebilir. Tavan tutarına ulaşıldığı durumlarda, borçlunun Banka'nın ek avans tediyesinde bulunabilmesi ya da tavan tutarını ödeyebilmesi için bundan önce alınan avansların nasıl kullanıldığını raporlaması gerekmektedir).

110. Sabit Tavan Tutarı. Projenin devam ettiği süre boyunca harcamaların eşit bir şekilde artmasının beklendiği durumlarda sabit bir tutarın belirlenmesinin uygun olacağı tavan tutarıdır. Tavan tutarı normal şartlarda proje boyunca uygulanır ve planlanmış proje harcamalarının bir ortalaması niteliği taşır.

111. Borçlunun kapasite ve performansına bağlı olarak bu türden olan tavan tutarı değiştirilebilir. Örneğin, borçlunun tavan tutarı çerçevesinde açılan hesabı yönetebileceğini kanıtlaması tavan tutarı artırılabilir; ya da performansın düşük olduğu ya da ya da proje uygulamasının yavaşladığı durumlarda azaltılabilir.

112. Aynı zamanda tavan tutarının oluşturulmuş olduğu baz da sabit tutardan periyodik tahminler üzerine temellendirilmiş olan bir tutar olarak değiştirilebilir. Örneğin, tediye desteklenmesi için denetlenmemiş ara finansal ara raporları kullanmayı tercih eden borçlular için uygun olabilir. Tavan tutarının değiştirilmesi sürecine ilişkin bilgi edinmek için bakınız Bölüm VII "Proje Uygulaması Süresince, Tediye Konuları" kısmı.

113. Periyodik Tahminler Üzerine Belirlenen Tavan Tutarı. Periyodik tahminler üzerine belirlenen tavan tutarı uygulama ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla (örneğin, dönemsel dalgalanmalar, proje bileşenlerinin değişmesi) proje süresince proje harcamalarının değişeceğinin beklendiği proje harcamaları için uygun olabilir. Bu durumda tavan tutarı (a) ara dönem denetlenmemiş finansal raporlarda belirtilmiş olan borçlunun tahminleri ya da (b) planlanmış proje harcamalarının görev ekibi tarafından belirlenen ve örneğin yıllık satın alma planı ya da yıllık bütçe tutarından çıkarılabilecek olan tahmini tutar üzerine temellendirilmiş olarak belirlenebilir. Tavan tutarının periyodik tahminler bazında yapıldığı durumlarda, tavan tutarı nakit akışı ihtiyaçlarındaki değişikliklerin yansıtılabilmesi amacıyla zaman zaman değiştirilebilir. Banka yapılan tahminlerin uygunluğunun değerlendirmesini yapar ve bir tahmini tutarın planlanmış proje harcamaları ile desteklenmesi konusunda ikna olmadığı durumlarda avans olarak yatırılacak olan tutarı değiştirebilir. (bakınız Tediye Kılavuzları alt-kısım 6.4).

114. Banka'nın proje deneyimleri ve borçlunun performansına bağlı olarak periyodik tahminlerin tavan tutarının oluşturulmasında etkin olmadığını düşündüğü durumlarda, tavan tutarının üzerine temellendirilmiş olduğu baz sabit tutara çevrilebilir (bakınız Bölüm VII, "Proje Uygulaması Süresince Tediye Konuları" kısmı).

Destekleyici Dökümantasyon

115. Bir avans talebinde bulunulması söz konusu talep edilen tutar karara bağlanan tavan tutarının içerisinde yer aldığı sürece normal şartlarda talep esnasında hiçbir destekleyici doküman gerektirmemektedir. Tutarın ödenmesi belirlenen tavan tutarının aşılması ile sonuçlanacaksa, borçlunun (a) Banka'ya bundan önce alınmış olan avansların kullanıldığı yerleri Banka'ya raporlaması ya da istisnai olarak (b) tavanın yükseltilmesi için duyulan ihtiyacın kanıtlandığı raporlama dönemi için planlanmış proje harcamalarının ibrazını sağlamalıdır.

116. Avansların kullanıldığı yerler raporlanırken destekleyici belgelerin borçlulara yapılan tediyelerin tümü için bu bölümün başında ortaya konulan şartlara uygun olması gerekmektedir.

Açılan Hesabın Yönetimi

117. Daha önce açılmış olan bir hesaptanediye yapılırken, borçlu yasal anlaşmada belirtilmiş olan tüm prosedürlerin, satın alma planının ve kullanım mektubunda belirtilmiş olan tüm ek talimatların yerine getirilmesinden sorumludur.

118. Borçlu yalnızca yapılan harcamaların kriterlere uygun olması durumunda açılan hesaba avans olarak yatırılan fonları çekmelidir. Borçlu banka dekontları ve banka onayları dahil ilgili kayıtların saklanması sorumludur. Banka projenin izlenmesi sırasında bu belgeleri inceleme talebinde bulunabilir.

119. Açılan Hesaplardan Borçlunun Diğer Hesaplarına Yapılan Transferler. Açılan hesaplara yatırılmış olan ikraz gelirleri, ihtiyaç duyulduğunda ve avans olarak yatırılan ikrazların amaçlarına uygun olarak kullanılmasının sağlanması amacıyla gerekli düzenlemelerin yapılması durumunda, borçlunun ya da projenin başka bir hesabına aktarılabilir. Diğer hususların yanı sıra bu avansların kullanılması aşağıdaki durumlarda da yerinde olacaktır.

- yüksek tutarlı harcamaların tediyesinin bir kurda yapılmasının sağlanması;
- ayrı kurumlar tarafından yapılan ödemelerin zamanlaması hususunda kontrol sağlanması;
- belirlenen hesabı tutan merkezi bir kurum içerisinde karşılaşılabilecek olan uzun prosedürlerin neden olduğu engellerin aşılması.

120. Banka açılan bir hesaptan borçlunun diğer hesaplarına transfer yapılması ihtiyacını göz önüne alarak borçlunun finansal yönetim planlarının genel değerlendirmesinin bir parçası olarak transferin gerçekleştirilmesi planlarını inceler.

121. Borçlu belirlenen hesaba yatırılmış olan tüm ikraz gelirlerinden ve borçlunun ya da projenin başka bir hesabına yapılan transferlerin tümünden sorumludur. Banka'nın açılan hesaptan kriterleri karşılamayan bir harcama için finansman yapıldığını tespit ettiği durumlarda, Banka bu tutarın geri ödenmesini talep edebilir (bakınız bölüm VII, "Kriterleri Karşılamayan Harcamaların Belirlenmesi" kısmı). Bu hüküm eşit bir şekilde açılan hesaptan transfer edilen tüm tutarlar için uygulanır.

**Belirlenen
Hesaplara Proje
Hazırlama
Avansının
Yatırılması**

122. Borçlu, avans metodunu kullanarak Proje Hazırlama İmkani ile tedarik edilen bir proje hazırlama avansı kapsamında yer alan bir hesap açabilir (bakınız Bölüm III, “Proje Hazırlama Avansları” kısmı). Proje hazırlama avansı için açılmış olan aynı hesap bir sonraki ikrazlar için de kullanılmaya devam edebilir. Proje hazırlama avansının geri ödendiği dönemde açılan hesapta kalan tutar bir sonraki ikraz kapsamında kabul edilmiş olan avans tutarının bir kısmı olarak kabul edilir.

Avans Fazlalıkları

123. Avanslar borçluya proje ihtiyaçları ile planlanan proje harcamalarına bağlı olarak verilir. Borçlu açılan hesaba avans olarak yatırılan ikraz gelirlerinin kullanıldığı yerleri kullanım mektubunda şart koşulmuş olan bildirim dönemlerine uygun olarak düzenli bir şekilde raporlar.

124. Bildirim döneminde borçlunun hiçbir harcama dokümantasyonu ibraz etmemesi durumunda, bu durum Banka için avans tutarının fazla olduğu ve proje ihtiyaçları için gerek duyulmadığı anlamına gelebilir. Bu durum aynı zamanda proje yönetimi sorunlarının (örneğin, başvuruların hazırlanması ve /veya yetkilendirilmesinde karşılaşılan zorluklar, avansların kullanıldığı yerlerin belgelendirilmesinde yaşanan zorluklar gibi) bir göstergesi olarak da yorumlanabilir. Periyodik bildirimlerde gecikmelerin olması durumunda, Banka borçlunun belirlenen hesapta yer alan tutarın kriterlere uygun harcamaların karşılanması amacıyla kullanılacağına ya da belirli bir dönem içerisinde başvurunun destekleneceğine dair kanıt göstermesini talep eder (bakınız Tediye Kılavuzları, alt-kısım 6.5). Bu dönem içerisinde yeterli düzeyde bir yanıt alınamadığı ya da başvuru yapılmadığı durumlarda, Banka normal şartlarda belirlenen hesaptaki belgelenmeyen avansların iadesini talep edebilir (bakınız bölüm VII “İadeler” kısmı).

125. Tediye Kılavuzları alt-kısım 8.1’de belirtildiği üzere, borçlunun belirlenen hesaba yatırılan tutarların planlanmış proje harcamaları için ihtiyaç duyulmayacağını belirlediği durumlarda, borçlu fazla tutarı Banka’ya tediye kararı alabilir. Bu durumda borçlunun Banka’ya bildirimde bulunur ve Banka ödeme talimatlarını belirtir (bakınız bölüm VII “Geri Tediye” kısmı).

**Tediyelerin Askıya
Alındığı Durumlarda,
Belirlenen Hesapların
Durumu**

126. Banka tarafından bir askıya alma bildiri ya da uyarısının olduğu durumlarda ya da tediyelerin tamamıyla askıya alındığı durumlarda, yeni tutarlar ya da avanslar yatırılmaz (bakınız Bölüm VII, “Tediyelerin Askıya Alınması” kısmı). Ancak borçlular belirlenen hesapta kalan bakiyeyi kriterleri karşılayan harcamaların karşılanması için kullanmaya devam edebilirler. Bu durumda borçlu, açılan hesaba avans olarak yatırılan ikraz gelirlerinin kullanıldığı yerleri düzenli bir şekilde raporlamaya devam eder. Askıya alma döneminin bitiminden sonra Banka planlanan proje harcamalarının karşılanabilmesi için ek avans yatırılmasını kabul edebilir.

**Belirlenen Hesabın
Kapatılması**

127. Banka bir ikraz hesabını kapatmadan önce, belirlenen hesaba yatırılan tüm ikraz gelirlerinin kullanımının bildirimini ya da belgelenmeyen bilançoların iadesini almış olmalıdır.

Normal şartlarda tediye son tarihinden önce tüm belgelerin Banka'ya verilmiş olması gerekmektedir. Banka hesapta kalan bilançonun ödenmesinin tediye son tarihinden hemen sonra yapılmasını talep etmektedir. Borçlunun, bu talebi bu tarihten sonraki iki ay içerisinde yerine getirmesi gerekmektedir. Aksi halde Banka gerekli işlemlerde bulunacaktır (bakınız Tediye Kılavuzları, alt-kısım 5.2).

Avans Talebi ve Bildirimine İlişkin Prosedürler

128. Tablo 5 ve 6 sırasıyla bir avans talebinde bulunulması ile avansların kullanıldığı yerlerin bildirilmesine ilişkin prosedürleri ortaya koymaktadır. Tablo 5 aynı zamanda taksitler halinde avans talep edilmesi prosedürlerini açıklamaktadır.

129. Borçlu daha önceki bir avans ya da avansların kullanıldığı yerlerin raporlanması amacıyla form 2380'i kullanabilir ve aynı zamanda ek bir avans talebinde bulunabilir. Tablo 7 bu prosedürü açıklamaktadır.

Tablo 5. Avans Başvurusunda Bulunma

Uygulama basamağı	Şart
Hangi form kullanılmalıdır?	Para Çekme Başvurusu, form 2380. ^a
Formdaki hangi kısımlar doldurulmalıdır?	Kısım A, B ve D.
Formu kim imzalamalıdır?	Borçlunun yetkili temsilcisi tarafından atanan imza sahibi.
Banka'ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	Bir avans talebinde bulunduğu zaman istenmez (bakınız Tablo 6 "Avansların Kullanıldığı Yerlerin Bildirilmesi").
Avans talebi nereye gönderilmelidir?	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan Banka ofisine.
Talepler ne kadar sıklıkla yapılabilir?	Projenin uygulanması için yeterli likidite sağlanması ve tedarikçilerin ödemelerinin zamanında yapılabilmesi için yeterli düzeyde.
Taksitler halinde bir avans ödemesi yapılması talebinde hangi basamaklar izlenmelidir?	<ul style="list-style-type: none"> • Form 2380'de yer alan uygun alanı kontrol edin. • Avans ödemeleri için talep edilen şemayı, form 2381'i doldurun ve para çekme başvurusu ile birlikte gönderin.

^a. Bu başvuru formu bundan önceki form 1903'ün yerini almıştır. Banka geçici bir dönem borçlulara önceden verilmiş olan basılmış başvuru formlarını kabul etmeye devam edecektir (bakınız Ek III).

Tablo 6. Avansların Kullanıldığı Yerlerin Bildirilmesi

Başvuru Basamağı	Şart
Hangi form kullanılmalıdır?	Para Çekme Başvurusu, form 2380. ^a
Formdaki hangi kısımlar doldurulmalıdır?	Kısım A, C ve D.
Formu kim imzalamalıdır?	Borçlunun yetkili temsilcisi tarafından atanan imza sahibi.
Banka'ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	<ul style="list-style-type: none"> • Projenin kullanım mektubunda belirtildiği üzere denetlenmemiş ara dönem finansal raporları, harcama beyanları ya da bazı harcamalar için Banka tarafından talep edilen kayıtlar ile yapılan diğer tüm harcamalar için harcama beyanları • Banka tarafından kullanım mektubunda belirtildiği üzere şart koşulan durumlarda Banka'nın ön incelemesine tabi sözleşmelerle yapılan ödemelerin listesi • Banka tarafından şart koşulduğu durumlarda tediye belgeleri ve/veya banka dekontları ve belirlenen hesabın banka onayları şeklindeki diğer belgeler ya da Banka'nın uygun olduğunu belirttiği dokümanlar. Kullanım mektubu uygun olduğu durumlarda bu şartı belirtecektir. • Banka tarafından kullanım mektubu vasıtasıyla ya da borçluya tebliğ gönderilmesi yoluyla şart koşulan diğer destekleyici bilgiler
Avansların kullanıldığı yerleri gösteren raporlar nereye gönderilmelidir?	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan Banka ofisine.
Avansların kullanıldığı yerler hakkındaki raporlar ne kadar sıklıkla gönderilmelidir?	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan dönemlerde ya da borçlunun arzu ettiği daha fazla sıklıkla

^a. Bu başvuru formu bundan önceki form 1903'ün yerini almıştır. Banka geçici bir dönem borçlulara önceden verilmiş olan basılmış başvuru formlarını kabul etmeye devam edecektir (bakınız Ek III).

Tablo 7. Önceden Alınan Avans Kullanımının Bildirilmesi ve Ek Avans Talep Edilmesi

Application step	Requirement
Hangi form kullanılmalıdır?	Para Çekme Başvurusu, form 2380. ^a
Formdaki hangi kısımlar doldurulmalıdır?	Kısım A, B, C ve D.
Formu kim imzalamalıdır?	Borçlunun yetkili temsilcisi tarafından atanan imza sahibi.
Banka'ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	<ul style="list-style-type: none"> • Projenin kullanım mektubunda belirtildiği üzere denetlenmemiş ara dönem finansal raporları, harcama beyanları ya da bazı harcamalar için Banka tarafından talep edilen kayıtlar ile yapılan diğer tüm harcamalar için harcama beyanları. • Banka tarafından kullanım mektubunda belirtildiği üzere şart koşulan durumlarda Banka'nın ön incelemesine tabi sözleşmelerle yapılan ödemelerin listesi. • Banka tarafından şart koşulduğu durumlarda ödeme belgeleri ve/veya banka dekontları ve açılan hesabın banka onayları şeklindeki diğer belgeler ya da Banka'nın uygun olduğunu belirttiği dokümanlar. Kullanım mektubu uygun olduğu durumlarda bu şartı belirtecektir. • Banka tarafından kullanım mektubu vasıtasıyla ya da borçluya bildirilmesi yoluyla şart koşulan diğer destekleyici bilgiler.
Tamamlanmış başvuru formu nereye gönderilmelidir?	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan Banka ofisine.
Başvurular ne kadar sıklıkla gönderilmelidir	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan dönemlerde ya da borçlunun arzu ettiği daha fazla sıklıkla.

^a. Bu başvuru formu bundan önceki form 1903'ün yerini almıştır. Banka geçici bir dönem borçlulara önceden verilmiş olan basılmış başvuru formlarını kabul etmeye devam edecektir (bakınız Ek III).

VI

ÜÇÜNCÜ TARAFLARA TEDİYE YAPILMASI

130. Borçlunun talebi üzerine, Banka ya bir tedarikçiye veya danışmana doğrudan ödemede bulunarak ya da bir akreditif anlaşması kapsamında bir tedarikçiye yapılan ödemeleri yapan ilgili ticari bankaya ödemede bulunarak doğrudan üçüncü kişilere tediye yapmaktadır. Bu bölüm doğrudan ödeme ile özel taahhütlü tediye metotlarını, bu metotları kullanırken mukrizin Banka'ya hangi destekleyici belgeleri ibraz etmesi gerektiğini, bu belgeleri ne zaman vereceğini ve hangi kısıtlamaların uygulanabileceğini açıklamaktadır.

Uygulanabilirlik

Doğrudan Ödeme Metodunun Kullanılması

131. Normal şartlarda doğrudan ödemeler, Banka'nın sözleşme imzalanmadan önce "olur" vermesinin şart koşulduğu sözleşmeler için kullanılmaktadır (bakınız, satın alma inceleme prosedürlerine yönelik, IBRD ikrazları ile IDA Kredileri kapsamında satın alma Kılavuzu'nun Ek I'i). Bu metot büyük tutardaki ödemelere ihtiyaç duyulduğu durumlarda ya da ödemelerin borçlunun tedarik etmede zorlanabileceği kurlarda yapıldığı durumlarda kullanılabilir. Bu metot aynı zamanda tedarikçi ya da yüklenici tarafından talep edildiği durumlarda da kullanılabilir.

Minimum Değer

132. Evrak işleri ile hem Banka hem de borçlu için yapılan işlerin maliyetinin azaltılması amacıyla, Banka geri ödeme başvuruları için minimum düzeyde bir değer belirlemiştir (bakınız Tediye Kılavuzları, alt-kısım 3.5). Bu değer proje değerlendirmesi esnasında her bir ikraz için belirlenir ve ikrazın büyüklüğüne, projenin yapısına, finanse edilecek olan harcamaların türüne ve ülke şartlarına göre değişir. Her proje için belirlenen minimum değer kullanım mektubunda belirtilmektedir. Minimum değer kapsamında yer alan harcamalar minimum düzeye ulaşılan kadar (örneğin, aynı tedarikçiden alınan iki ya da daha fazla sayıdaki fatura gruplandırılması gibi) biriktirilmelidir veya eğer mümkün ise borçlu tarafından finanse edilmelidirler

Destekleyici Belgeler

(“Geri Tediye Metodunun Kullanılması” kısmı) ya da daha önceden belirlenen bir hesapta yer alan fonlar kullanılarak finanse edilmelidirler (bakınız “Avans Metodunun Kullanılması” kısmı).

Belgelerin Saklanması

133. Tediye bir üçüncü kişiye yapıldığından, borçlu doğrudan ödeme talebinde bulunurken orijinal kayıtların kopyaları gerekmektedir. Bu destekleyici belgeler genellikle tedarikçinin ya da danışmanın faturası ya da denetleyici mühendis ya da başka bir yetkili tarafından imzalanmış olan yapılan işlerin bir özet beyanı şeklindedir.

Doğrudan Ödeme Talebine Yönelik Prosedürler

134. Belgelerin saklanmasına ilişkin genel şartlar bu el kitabındaki Bölüm II, “Destekleyici belge” kısmında verilmiştir.

135. Tablo 8, üçüncü bir kişiye doğrudan ödeme yapılması talebine yönelik prosedürleri açıklamaktadır.

Uygulanabilirlik

Özel Taahhüt Metodunun Kullanılması

136. Bir proje kapsamında ithal malların satın alınmasının finanse edilmesi amacıyla, tedarikçi ile yapılan sözleşme şartları borçlunun bir akreditif açmasını gerektirebilir. Akreditifler, Vesikalı Kredilere İlişkin Yeknesak Teamüller ve Uygulamalar tarafından yönetilir (kutu 2). Ticari bir bankanın, bir geri ödeme garantisi ya da teminatı olmadan bir akreditif açmak, tavsiye etmek ya da onaylamak istemediği durumlarda, Banka borçlunun talebi üzerine özel taahhüt yöntemi şeklinde söz konusu ticari bankaya garanti verecektir. Normal şartlarda, sözleşme imzalanmadan önce Banka'nın “olur”unun gerektiği ithal edilen mallar için yapılan sözleşmelerde özel taahhütler kullanılır (bakınız satın alma inceleme prosedürlerine yönelik, IBRD ikrazları ile IDA Kredileri kapsamında satın alma Kılavuzu'nun Ek I'i).

137. Özel taahhüdü kapsamında, Banka normal şartlarda tedarikçinin bulunduğu ülkede bir akreditif kapsamında yapılan

Tablo 8. Üçüncü bir kişiye doğrudan ödeme yapılması başvurusu

Başvuru Basamağı	Şart
Hangi form kullanılmalıdır?	Para Çekme Başvurusu, form 2380. ^a
Formdaki hangi kısımlar doldurulmalıdır?	Kısım A, B, C ve D.
Formu kim imzalamalıdır?	Borçlunun yetkili temsilcisi tarafından atanan imza sahibi.
Banka'ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	Başvurunun yanında orijinal kayıtların bir kopyası da yer almalıdır (örneğin, fatura, makbuz).
Doğrudan ödeme talebi nereye gönderilmelidir? Talepler ne kadar sıklıkla gönderilmelidir?	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan Banka ofisine. Yüklenicilerin ödemelerinin zamanında ve sözleşmenin şartlarına uygun bir şekilde yapılması için yeterli zaman sağlanarak

^a. Bu başvuru formu bundan önceki form 1903'ün yerini almıştır. Banka geçici bir dönem borçlulara önceden verilmiş olan basılmış başvuru formlarını kabul etmeye devam edecektir (bakınız Ek III)

Kutu 2. Vesikalı Kredilere İlişkin Yeknesak Teamüller ve Uygulamalar

Akreditifler görüşmeleri yürüten bankaların Vesikalı Kredilere İlişkin Yeknesak Teamüller ve Uygulamalar (akreditifler düzenleyen evrensel kurallar) uyarınca değerlendirebileceği destekleyici belgeler (örneğin, faturalar, sigorta sertifikaları, konşimentolar) gerektirmektedir. Danışmalık hizmetleri ve inşaat işlerinde, Vesikalı Kredilere İlişkin Yeknesak Teamüller ve Uygulamalar prosedürleri uygulanmaz. Bu durumda görüşmelerde bulunan banka tedarik edilen hizmetlerin kontrolünü yapabileceği araçlara sahip olamayabilir. Bu nedenle hem borçlunun hem de Banka'nın çıkarlarının korunması amacıyla, özel taahhütler genellikle sadece malların satın alınması amacıyla kullanılır.

Sınırlama Maddeleri

ya da yapılacak olan ödemelerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla ticari bir bankaya daha sonra tediye yapılması için ikraz hesabında fon biriktirilmesini üstlenir. Özel taahhütler sonraki dönemde Banka ikrazı askıya alınsa ya da iptal edilse bile geri alınamaz niteliktedir. Banka, ticari bankadan ödeme talebini aldıktan sonra 30 gün içerisinde ödeme yapılmasını taahhüt eder.

138. Özel taahhütler yabancı malların satın alınması amacıyla yapılmadığından, genellikle borçlunun yerel para biriminde yapılmaz. Bazı durumlarda, yabancı tedarikçiler Banka'nın ödeme garantisi olmadan borçlunun ülkesine malların ihraç edilmesini tercih etmemektedirler.

Not: Özel taahhütler akreditif ile alakalı olarak faiz, komisyon ya da diğer masraf ya da harcamaları kapsamamaktadır, ancak bu masraflar normal şartlarda ikraz hesabından para çekilmesi için kriterleri karşılar niteliktedir ve başka bir tediye metodu kullanılarak talep edilebilirler.

139. İkraz miktarı kısıtlı olduğundan, her özel taahhüdün ikraz taahhüdünün kurunda, ödeme şartları yerine getirildiğinde Banka'nın ödemekle yükümlü olduğu toplam limiti belirleyen bir kısıtlama maddesi vardır. Bu kısıtlama hesaplanırken, Banka normal kur dalgalanmalarının da yansıtılabilmesi için gerekli olan marjı da göz önünde bulundurarak mevcut döviz kurunu kullanır.

140. Banka'nın politikası ikraz hesabında bekleyen tüm özel taahhütlerin tam olarak yerine getirilebilmesi için yeterli miktarda fon bırakmaktır. Banka düzenli bir şekilde özel taahhütlerinin kısıtlama maddelerini inceler ve taahhütte bulunulmamış ikraz fonlarının olduğunu garantileyen şartlar yerine geldiğinde limitleri artırır. Özel taahhüt talebinde bulunan borçlular başvuru formunda kısıtlama maddesinden dolayı özel taahhüt kapsamında yer alan akreditif ile tediyelemlerin yapılması amacıyla Banka'nın tutarın tamamını ödeyemediği durumlarda, ikrazın taahhütte bulunulmamış kısmının eksikliğin giderilmesi amacıyla tediye edilmesini kabul ederler. İkrazın taahhütte bulunulmamış kısmının, eksikliğin giderilmesinde yetersiz olduğu durumlarda, borçlu Dünya Bankası tarafından bildirimde bulunulduktan sonra özel taahhütte bulunan bankaya ödeme yapmalıdır.

Minimum Değer

141. Evrak işleri ile hem Banka hem de borçlu için yapılan işlerin maliyetinin azaltılması amacıyla, Banka geri ödeme başvuruları için

minimum düzeyde bir değer belirlemiştir (bakınız Tediye Kılavuzları, alt-kısım 3.5). Bu değer proje değerlendirmesi esnasında her bir ikraz için belirlenir ve ikrazın büyüklüğüne, projenin yapısına, finanse edilecek olan harcamaların türüne ve ülke şartlarına göre değişir. Her proje için belirlenen minimum değer kullanım mektubunda belirtilmektedir. Minimum değer kapsamında yer alan akreditifler mümkünse borçlu tarafından önceden finanse edilmelidir (bakınız Bölüm V, “Geri Ödeme Metodunun Kullanılması” kısmı) ya da daha önceden belirlenen bir hesapta yer alan fonlar kullanılarak finanse edilmelidirler (bakınız Bölüm V, “Avans Metodunun Kullanılması” kısmı).

Özel Taahhütlerin Gönderilmesi Prosedürleri

142. Tablo 9 özel taahhüt başvurusunda bulunulması prosedürlerini ortaya koymaktadır.

Özel Taahhütler Kapsamında Ödeme Talebinde Bulunma Prosedürleri

143. Her bir ödemeden ya da akreditif kapsamında ticari banka tarafından dokümanların incelenmesinden hemen sonra, ticari banka Dünya Bankası’ndan ödeme talebinde bulunur. Tablo 10, özel bir taahhüt kapsamında ödeme başvurusunda bulunulurken ticari banka tarafından izlenen prosedürleri açıklamaktadır.

Özel Taahhüt Yönetimi

144. Banka’nın özel taahhütlerini alan ticari bankalar Banka’nın İkraz Departmanı’na akreditif içerisinde yapılmış olan (eğer varsa)

Tablo 9. Özel Taahhüt Başvurusu

Başvuru Basamağı	Şart
Hangi form kullanılmalıdır?	Para Çekme Başvurusu, form 1931
Formu kim imzalamalıdır?	Borçlunun yetkili temsilcisi tarafından atanan imza sahibi.
Banka’ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	• Açılış işlemi gerçekleştiren banka olarak bilinen ticari banka tarafından hazırlanmış olan akreditifin bir kopyası (geçerli bitiş tarihi ile birlikte). • Akreditifte belirtildiği durumlarda pro-forma faturalar.
Özel taahhüt talebi nereye gönderilmelidir?	Kullanım mektubunda belirtilmiş olan Banka ofisine.
Banka özel taahhüdün yapılmış olduğunu nasıl doğrular?	Başvurunun Banka tarafından onaylanması üzerine, Banka ödemeleri düzenleyecek olan söz konusu ticari bankaya 2018 formu ile özel taahhüt ile birlikte ön görülen akreditifin bir kopyasını gönderir. Banka aynı zamanda özel taahhüdün bir kopyasını borçluya da yollar. Özel taahhüt kapsamında ticari bankanın ilk ödeme talebi özel taahhütte yer alan şartların ve koşulların kabul edildiğini gösterir.
Bir özel taahhüt talebi ne zaman yapılmalıdır?	Bir sözleşme kapsamında şart koşulduğu durumlarda ve zamanda. Borçlunun sözleşmesinin ya da satın alma siparişinin bir kopyasını bir özel taahhüt başvurusunda bulunulana kadar Banka’ya ibraz etmesi gerekmektedir.

Table 10. Özel bir Taahhüt kapsamında ödeme başvurusu

Başvuru Basamağı	Şart
Hangi form kullanılmalıdır?	Ticari banka Ek G' de tedarik edilmiş olan genel form ile bir SWITF mesajı göndermelidir ya da posta yoluyla form 2015'i kullanarak bir talepte bulunmalıdır.
Banka'ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	Gerek yoktur.
Ödeme talebi nereye gönderilmelidir?	Özel taahhüt mektubu form 2018'de belirtilmiş olan Banka ofisine.
Talepler ne kadar sıklıkla yapılmalıdır?	Her bir ödemeden sonra ya da ticari banka tarafından belgelerin müzakeratından sonra.

tüm tadilleri doğrudan bildirmekle yükümlüdür (borçlular yapılan tadillerin kopyalarını Banka'ya göndermemelidir). Aşağıda belirtilmiş olan akreditifler içerisinde yapılan tadiller Banka tarafından önceden onaylanmalıdır:

- akreditifin değerini, malların tanımını ya da miktarını ya da lehdarı değiştiren tadiller;
- akreditifin bitiş tarihini orijinal bitiş tarihinden altı aydan daha fazla bir süreliğine ya da taahhüt mektubunda belirtilen ikrazın kapatılma tarihinin sonrasına (hangisi daha önceyse) uzatan tadiller (bakınız "İkrazın Kapatılma Tarihleri ve Akreditif Bitiş Tarihi" paragrafi);
- malların gönderilmesinden önce yüzde 25'ten fazla bir avans ödemesine olanak veren tadiller.

145. Bu şartlar başvuru formu 1931 ve özel taahhüdün içerisinde belirtilmiştir. Özel taahhüdün verilmiş olduğu ticari banka, görüşmede bulunulan bankada yapılan değişikliklerin Banka'ya bildirilmesinden sorumludur.

Not: Ticari banka ikraz kapanma tarihinin uzatılıp uzatılmadığını bilmemektedir. Ticari banka bu bilgiye yalnızca akreditifin bitiş tarihini ikraz kapanma tarihinin sonrasına uzatan bir tadili hakkındaki Banka'nın onayını talep ederek ulaşabilmektedir. Banka ikraz kapanma tarihini doğrulayacaktır. Eğer uzatılmışsa ve akreditifin yeni bitiş tarihi bu yeni kararlaştırılan tarihten önceyse, Banka tadili onaylayabilir.

146. Banka ikraz kapanma tarihinden sonra geçerliliğini koruyan akreditifler ya da geçerlilik süresi dolan akreditifler için özel taahhütte bulunmamaktadır. Aynı şekilde, Banka bitiş tarihinin ikraz kapanma tarihinden sonra olduğu durumlarda özel bir taahhüt kapsamında yer alan bir akreditif için bir tadilde bulunulmasını da onaylamayacaktır. İkraz kapsamında onay alınması ve ödeme yapılması için, tüm taleplerin kapanma tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Banka'ya ibraz edilmesi gerekmektedir.

PROJE UYGULANMASI YÖNETİMİ VE İKRAZIN KAPATILMASI

VII

147. Banka ve borçlu, proje yönetimi ile tediye düzenlemelerinin uygulama sırasında proje ihtiyaçlarını karşılamaından ortak bir şekilde sorumludur. Bu bölüm proje uygulaması konularının tediye düzenlemelerini nasıl etkilediğini ve bu anlamda Banka ve borçlunun alacağı önlemleri ortaya koymaktadır. Bu bölüm aynı zamanda projenin tamamlanması konuları ile ikraz hesabının uygun bir şekilde kapatılması için Banka ve borçlunun neler yapabileceğini de açıklamaktadır.

Proje Uygulamaları Esnasında Tediye Konuları

Yasal Anlaşmanın Tadil Edilmesi

148. Genel şartlar, borçluya bildirimde bulunularak Banka'nın yasal anlaşmada bazı değişiklikler yapma hakkı olduğunu belirtmektedir. Bu değişiklikler devam ettirilen ikrazlar için para çekilmesine müsaade edilmesi için kapanış tarihinin uzatılması²¹, fonların yeniden tahsis edilmesi ya da bir kategori içerisinde yer alan harcama ihtiyaçlarının finanse edilebilmesi için tediye yüzdesinin azaltılması gibi konuları kapsamaktadır²². Yasal sözleşmelerde yapılan diğer tadiller, tediye yüzdesinde herhangi bir artış yapılması konusu da dahil olmak üzere, borçlu ile Banka arasında yapılan yasal anlaşma ile belirlenir. Bir projenin taslağını ya da kapsamını belirgin bir şekilde etkileyecek olan değişiklikler aynı zamanda Banka'nın üst düzey yöneticilerinin onayını gerektirmektedir.

Yeniden tahsisler

149. Uygulama esnasında bir projenin reel gelişimi farklı nedenlere bağlı olarak tahmin edilenlerden farklılık gösterebilir. Çoğunlukla tediye yapılması istidlali bir harcama kategorisinden başka bir kategoriye bazı fonların yeniden tahsis edilmesi anlamına gelmektedir. Bir önceki paragrafta da belirtildiği üzere borçluya bildirimde bulunularak Banka fonları yeniden tahsis edebilir, ancak, birçok durumda, projenin gelişimi denetim esnasında borçlu ile birlikte incelendikten sonra fonlar yeniden tahsis edilmektedir.

²¹Bakınız IBRD Genel şartları ve IDA Genel şartları (2005), Tanımlar, "Kapanış tarihi."

²²Bakınız IBRD Genel şartları ve IDA Genel şartları (2005), kısım 2.08.

***Not:** Bir kategori kapsamında tamamıyla tediye edilmiş ya da edilme aşamasında olan ek harcamalar için yapılan tediyelerde gecikmelerin engellenmesi için, borçluların, ikraz gelirlerinin başka bir harcama kategorisinden alınmasına olanak tanıyacak yeterli süreyi tanıyacak şekilde fonların yeniden tahsis edilmesi hakkındaki görüşmeleri başlatması gerekmektedir.*

Tediye Düzenlemerinde Değişiklikler

150. Tediye düzenlemelerinin değiştirilmesi ihtiyacı proje ihtiyaçlarındaki değişiklikler, finansal yönetimdeki ve satın alma planları içerisindeki değişiklikler ya da finansal yönetimdeki ve satın alma planlarının uygunluğundaki değişiklikler (örneğin, tahmin edilen riskte meydana gelen bir artış ya da azalma) sebebiyle ortaya çıkmış olabilir. Tediye metodlarının değiştirilmesi gerektiği ve/veya destekleyici belgelerin şart koşulduğu durumlarda, Banka ve borçlu yeni düzenlemeler yapılması için görüşmelerde bulunur. Tediye düzenlemelerinin, kullanım mektubu ve Tediye Kılavuzu ile düzenlendiği durumlarda (1 Temmuz 2005 tarihinden sonra görüşülen ikrazların çoğu için bu durum geçerlidir), İkraz Departmanı yeni bir kullanım mektubu gönderir. Diğer ikrazlar için (yani kullanım mektubu ve Tediye Kılavuzu ile düzenlenmeyenler), yasal anlaşmada tediye hükümlerinin tadil edilmesi talep edilebilir.

Kriterlere Uygun Olmayan Harcamaların Belirlenmesi

151. Kriterlere uygun olmayan harcamalar aşağıda belirtilmiştir:

- yasal anlaşmada proje ve kategori tanımlarında yer almayan kalemler;
- satın alma planı ya da kabul edilen satın alma prosedürlerine uygun olarak satın alınmamış kalemler;
- yasal anlaşma tarihinden önce yapılan ya da yasal anlaşmada önceden belirtilen tarihten önce geriye dönük finansman hükümleri olan projeler için yapılan ödemeler;
- aksi Banka tarafından belirtilmediği sürece kapanış tarihinden sonra yapılan harcamaların ödemeleri (bakınız İkraz Hesabının Kapatılması” kısmı);
- borçlunun yeterli ve uygun bir şekilde belgelendiremediği harcamalar.²³

152. Tediye Kılavuzları, kısım 7’de belirtildiği üzere, Banka’nın kriterleri karşılamayan harcamaların ikraz gelirleri ile finanse edildiğini tespit ettiği durumlarda, Banka, borçludan (a) söz konusu tutarın Banka’ya ya da açılmış olan hesaba iadesini ya da (b) istisnai olarak, ek dokümantasyon sağlamasını talep edebilir. Bu durumda görev ekibi, uygunsuz harcamaların boyutu ile borçlunun önceki performansını göz önünde bulundurarak alınması gerekenler önlemler hakkında karar alır. Görev ekibi, kriterlere uygun olmayan harcamaların mahiyetini belirterek ve iade ya da belirli bir süre içerisinde ek dokümantasyon talebinde bulunarak yaptığı tespitlerden borçluyu haberdar eder (bakınız bu bölümde yer alan “İadeler” kısmı).

²³ Onaylanmış ülke finansman parametreleri olmayan ülkelerde yapılan projeler için, bakınız Ek I, kriterlere uygun olmayan kalemler.

Denetim Sözleşmelerine Uyulmaması

153. Borçlunun yasal anlaşma gereğince, kabul edilebilir denetlenmiş finansal bildirimlerinde bulunmadığı durumlarda, Banka bazı kısıtlamaları uygulamaya koyabilir. Dört ay sonra, borçlu denetlenmiş finansal beyanlarda bulunana kadar, Banka destekleyici dokümantasyon olarak para çekme başvurularında özet raporların kullanılmasını (örneğin, ara dönem denetlenmemiş finansal raporlar ve harcama bildirimleri) durdurabilir. Banka aynı zamanda açılan hesaba ek avans yatırabilir. Vade tarihini müteakiben dokuz ay sonra, Banka söz konusu ikrazın tüm tediyelelerini askıya alabilir.

***Not:** Banka borçlunun yasal anlaşmada yer alan denetim akitlerine uymadığı durumlarda özet raporların kullanılmasını durduğunda, aynı zamanda önceden sadece özet raporlarla desteklenen ancak yeni durumda borçlunun kayıtları ibraz ederek desteklemeyi tercih ettiği para çekme başvurularını da kabul etmeme kararı alabilir. Bakınız Tediye Kılavuzu alt-kısım 4.5.*

154. Denetlenmiş finansal beyanların, fonların kriterleri karşılayan harcamalar için kullanıldığına dair yetersiz belgeleme de dahil olmak üzere, iç denetimlerde önemli eksiklikler olduğunu ortaya çıkardığı durumlarda, Banka söz konusu ikrazın tediyelelerini, borçlu ve proje uygulama kurumlarının uygun çözüm önlemlerini aldığı konusunda tatmin olana kadar askıya alabilir.

Tediyelerin Askıya Alınması

155. Bir borçlunun yasal anlaşmada belirtilen şartlara uymadığı durumlarda, Banka tediyeleleri askıya alabilir. Askıya alma işlemi ikrazın tamamına, ikrazın bir bileşenine ya da birçok ikraza uygulanabilir. Borcun ödenmemesi durumunda, Banka'nın politikası, üye ülkedeki tüm ikrazların tediyesini askıya almak ya da garanti altına almaktır²⁴. Banka tediyeleleri askıya alındığında borçluyu yazılı olarak bu durumdan haberdar eder ve borçluya Banka'nın uygun görmesi durumunda askıya alınma işleminden muaf tutulacak olan kalemlerin ayrıntılarını bildirir. Özel taahhütler ile yapılan ödemeler askıya alınma işlemine tabi değildir. (Bakınız "Tediyelelerin Askıya Alınması Döneminde Belirlenen Hesaplar".)

iade

156. Banka bir ikrazın tediye edilmiş gelirlerinin Banka'ya iade edilmesini talep edebilir. Aşağıda belirtilen hususlar en sık karşılaşılan iade nedenleridir:

²⁴ Daha detaylı bilgi için bakınız *Dünya Bankası Borç İtfa Hizmetleri El Kitabı*, bölüm IV, "Vade bitimi ve Yaptırım Politikası".

- belirlenen bir hesapta projenin uygulanması için gerekenden fazla miktarda bulunan fonlar;
- bir proje sonunda, belirlenen hesapta kalan kullanılmamış fonlar;
- borçlu hatası, örneğin, aynı harcamanın birden fazla ibraz edilmesi;
- Dünya Bankası hatası, örneğin, yanlış tutarda yapılan tediye;
- Banka incelemesi veya denetimi esnasında, ikraz kapsamında finanse edilebilmesi için uygun olmadığı yönünde karar alınan harcamalar;
- yanlış uygulanan sözleşme ile ödeme yapıldığında, yanlış satın alma beyanı.

157. Banka bir iade ihtiyacı doğduğunda borçlu ile görüşür. Banka tutarın emanetçi bankasındaki hesabına yatırılması için borçluya ödeme talimatlarını verir ve borçluya ilgili referansı verir (örneğin, ikraz numarası ve para çekme yetkisi numarası). Banka iade edilen tutarı iptal etme ya da ilerideki dönemde işlem kapsamında yapılan kriterlere uygun harcamaların karşılanabilmesi için ikraz hesabına geri yatırma hakkına sahiptir. Bir yanlış satın alma beyanına bağlı olarak iade edilen tutarlar için söz konusu miktar her zaman iptal edilir. İkraz hesabı kapandıktan sonra iade edilen küçük tutarlar için Banka iade edilen tutarların borç hizmetine verilmesi hakkını saklı tutar.

158. İadenin ikrazda taahhüt edilen kurda yapılması durumunda Banka'ya iade edilen tutarlar, iadenin alındığı valörde ikraz hesabına yatırılır. İadenin başka bir kurda yapıldığı durumlarda, Banka – borçlunun bir temsilcisi olarak – ikrazın ait olduğu kuru satın alır ve iade ikraz hesabına bu alımın yapıldığı tarihte yatırılır. Borçlu, normal şartlarda ikraz hesabından para çekme tarihi ile iadenin yapıldığı tarih arasındaki yabancı döviz kuru riskini üstlenmek durumundadır. Ancak, fazla para çekilmesinin Banka hatasından kaynaklandığı durumlarda, iade, para çekme tarihinde tahsil edilen tam tutar şeklinde ikraz hesabına ödenir.

159. Tediye Kılavuzu alt-kısım 8.1'e uygun olarak, borçlu belirlenen hesapta bekleyen ikrazın tamamını ya da bir kısmını Banka'ya iade etme hakkına sahiptir (Bölüm V, "Avans Fazlalıkları" kısmına bakınız ve borçlunun Banka'ya bildirimde bulunduktan sonra fazladan yatırılan tutarın iadesini başlatabileceğine dikkat ediniz.)

160. Genel şartlar²⁵ kapsamında, borçlular Banka'ya bildirimde bulunulması yoluyla, çekilmemiş olan ikraz bilânçosunun herhangi bir kısmının iptal edebilirler. Borçlu özel bir taahhüt ile bekletilen tutarları iptal edemez.

İptaller

---

²⁵ Bakınız kısım 7.01 ve 6.01, sırasıyla IBRD Genel şartları ile IDA Genel şartları (2005).

161. Banka diğer hususların yanı sıra tediyelerin askıya alınmasının devam ettirilmesi, proje maliyetlerinde tasarruf yapılması, yanlış satın alma ve kapanma tarihinin sona ermesi²⁶ gibi nedenlerden dolayı Genel şartların hükümlerine uygun olarak ikraz tutarının herhangi bir kısmını iptal edebilir. Banka özel bir taahhüt ile bekletilen tutarları iptal edemez.

162. İptal etme bildirimleri iptal tarihini belirler. Bu tarih iptal edilen tutar için yapılan taahhüt tediyelerinin biriktirilmesinin durdurulduğu tarihtir²⁷.

---

²⁶ Bakınız madde VII ve VI, sırasıyla IBRD Genel şartları ile IDA Genel şartları (2005).

²⁷ Ertelemelerin borç hizmeti şemalarını nasıl etkilediği hakkında daha fazla bilgi edinmek için, bakınız *Dünya bankası Borç İfya Hizmetleri El kitabı*.

Kapanış Tarihi Yönetimi

Tediye Bitiş Tarihi

İkraz Hesabının Kapatılması

163. İkraz kapanma tarihi projenin tamamlanmasının beklendiği normal şartlarda proje değerlendirme dokümanında belirtilmiş olan tarihe bağlı olarak belirlenir. Proje için ihtiyaç duyulan kriterleri karşılayan harcamaların tümü ikraz kapanma tarihine kadar yapılmalıdır. Uygulamanın ertelendiği durumlarda, Banka borçlu ile görüşmelerde bulunduktan sonra ya da borçlunun talebi üzerine kapanış tarihini uzatabilir.

164. Projenin uygun bir şekilde kapatılabilmesi için, Banka, kapanış tarihinde veya öncesinde yüklenilen, kriterlere uygun harcamalar için, ikraz gelirlerinin çekilmesi başvurularını ya da destekleyici dokümantasyonları, kapanış tarihinden sonraki dört aylık bir süre için kabul edebilir. Başvuruların ve destekleyici dokümantasyonun alınması için son tarih tediye bitiş tarihi olarak bilinmektedir. Bu tarih projenin başlangıcında ya da proje kapanma tarihine yaklaşırken belirlenebilir. Tediye bitiş tarihi kullanım mektubu ya da Banka tarafından gönderilen diğer bildirimler içerisinde belirtilir.

165. Borçlunun kontrolünde olmayan şartların tediye son tarihine kadar tüm başvuru ve destekleyici belgelerin tamamlanmasını etkileyebileceğini göz önünde bulundurarak, Banka, istisnai olarak iki aylık bir uzatma hakkı daha tanıyabilir. Erteleme olacağı anlaşılır anlaşılmaz tediye son tarihinden önce olmak üzere ertelemenin nedenini ve geriye kalan para çekme başvuruları ile destekleyici dokümantasyonun tedarik edilebilmesi için gerek duyulan tahmini zamanı belirterek borçlunun Banka'ya bildirimde bulunması gerekmektedir. Banka uygun olmadığını düşündüğü uzatma taleplerini ya da borçlunun kapatma sürecine ilişkin yetersiz yönetiminden kaynaklanan uzatma taleplerini kabul etmeme hakkını saklı tutar.

Kapanış Tarihinden sonra Son denetim ücretlerinin ödenmesi

166. Denetim ücretlerinin proje için kriterleri karşılayan harcamalar olarak kabul edildiği durumlarda, proje kapsamında nihai denetimin gerçekleştirilebilmesi için ikraz hesabından normal şartlarda tamamlanmış olan ve sadece ikraz kapanma tarihinden sonra ödenen bu ücretin ödenmesi için bazı düzenlemelere ihtiyaç duyulabilir. İkraz hesabından para çekilmesi için nihai denetimin kriterleri karşılar nitelikte olabilmesi için, (a) kapanma tarihinden önce bir nihai denetim yapılmasına dair borçlunun bir sözleşme imzalaması gerekmektedir ve (b) sözleşmenin ikraz kapsamında nihai tediyein yapılmış olduğu mali yılın sona ermesinden sonra altı ay içerisinde nihai denetimin tamamlanmasını gerektiren bir götürü kontrat ya da sabit fiyatlı kontrat niteliğinde olması gerekmektedir.

167. Denetim işinin tediye bitiş tarihinden önce tamamlanması ve fatura edilmesi durumunda, borçlu deneticiye doğrudan ödeme başvurusu içinde reel denetim masraflarını talep edebilir, eğer hali hazırda ödemeyi yapmışsa, geri ödeme yapılması talebinde bulunabilir ya da belirlenen hesapta kalan tutarı kullanarak iş için ödeme yapabilir. Borçlu para çekme başvurusunu, sözleşme ve denetim için hazırlanmış olan iş tanımının bir kopyası da dahil olmak üzere destekleyici belgelerle birlikte gönderir.

168. Denetim işinin tediye bitiş tarihinden önce tamamlanamadığı durumlarda, bir emanet hesabına tediye bitiş tarihinden önce ödeme yapılabilir. Bir emanet hesabın açılması prosedürleri ve anlaşma mektubunun bir örneği Ek I' de verilmiştir. Emanet hesabı açıldıktan sonra, borçlu sözleşmenin denetim için hazırlanmış olan iş tanımının ve anlaşma mektubunun bir kopyası da dahil olmak üzere destekleyici belgelerle birlikte para çekme başvurusunu gönderir. Banka'nın şart koşulan süre içerisinde denetlenmiş finansal bildirimlerini almaması durumunda, Banka ücretin iade edilmesini talep edebilir. Banka borçluya iade edilmesi gereken tutarı bildirir.

169. Borçlunun bir emanet mekanizmasına erişim sağlayamadığı durumlarda, görev ekibi ve İkraz Departmanı'nın kapanış tarihinden önce mevcut seçenekler hakkında görüş alış verişinde bulunabilmesi için birbirleriyle irtibat halinde olması gerekmektedir.

170. Kapanış esnasında dikkat edilmesi gereken iki konu (a) kapanma tarihinde ya da öncesinde başarılı bir şekilde tamamlanan sözleşmelere bağlı ancak kapanma tarihinden sonraki dönemde garanti süresi devam eden pey akçesi (b) sözleşmelere bağlı bekleyen ödemeler.

171. **Pey Akçesi.** Pey akçeleri, sözleşmenin garanti döneminin sonunda ya da önceden belirlenmiş olan başka bir tarihte (örneğin, orijinal faturanın tarihinden itibaren bir yıl içerisinde) ikraz hesabından çekilmesi için gerekli kriterleri taşımaktadır. Garanti döneminin kapanış tarihini geçtiği durumlarda, Banka pey akçelerini (a) yapılan işler için hazırlanan sözleşmenin tamamlandığı ve işlerin ikraz kapanma tarihinden önce şarta bağlı olarak kabul edildiği durumlarda ve (b) sözleşmenin pey akçesini -

Kapanış esnasında Sözleşme ile İlgili Konular

**Kapanış esnasında
hesapla ilgili
konular**

talebe bağlı banka garantisi ya da diğer uygun performans güvencesi ile değiştirilebilme seçeneğini sağladığı durumlarda kriterlere uygun harcamalar kapsamında kabul edecektir. Borçlu para çekme başvurusu ile birlikte normal şartlarda şarta bağlı kabul belgesi ya da banka garantisinin bir kopyasının da yer aldığı destekleyici belgeleri de gönderir. Kapanış tarihinden sonra pey akçelerinin ödenmesi prosedürleri Ek J' de belirtilmiştir. Boçlu, yüklenicinin talep üzerine banka garantisini temin edebilmesi için ek süreye ihtiyaç duyuyorsa, Banka kapanış tarihini uzatmaya karar verebilir.

172. Sözleşmelere Bağlı Bekleyen Ödemeler. Borçlu proje için gerekli olan tüm sözleşmeleri yönetmek ve izlemekle sorumludur. Borçlu kapanış tarihinden önce tamamlanmış sözleşmelere bağlı tüm ödemelerin yapılmasından ve tediye bitiş tarihine kadar bekleyen tüm sorunların çözülmesinden sorumludur. Görev ekibi aynı zamanda proje uygulama süresi boyunca sözleşme ödemelerinin statüsünü izler ve doğrular.

173. İkraz hesabının uygun bir şekilde kapatılması için, Banka kapanma tarihinden önce haberdar olduğu bekleyen ödeme konularının çözülmesi için borçluya uyarılarda bulunabilir. Banka, borçluya danıştıktan sonra, bekleyen ödeme konularından ya da tediye bitiş tarihinden sonra çözülmeyi bekleyen sözleşme anlaşmazlıklarından haberdar olduğu durumlarda ikraz hesabının kapatılmaması yönünde karar alabilir.

174. İkraz hesabını kapatmadan önce açılmış olan bir hesaba yatırılan tüm ikraz gelirlerinin kullanıldığı yerler Banka'ya bildirilmelidir ya da belgelenmeyen bakiyeler iade edilmelidir. Normal şartlarda tediye bitiş tarihinde ya da tediye bitiş tarihinden önce tüm belgelerin Banka'ya ibraz edilmiş olması gerekmektedir. Banka tediye bitiş tarihinden hemen sonra belgelenmemiş olan her türlü bakiyenin iade edilmesini talep etmektedir. Borçlunun bu tarihten sonra iki ay içerisinde Banka'nın bu talebini yerine getirmesi gerekmektedir. Aksi halde Banka hükümsüz ikrazlar konusunda gerekli işlemde bulunacaktır. Hükümsüz ikrazlar nedeniyle uygulamaya konulan Banka yaptırımlarının arasında, iade yapılamayan kadar borçlunun yeni projeleri için açılan hesapların kullanılmasının kabul edilmemesi yer almaktadır (bakınız Tediye Kılavuzu, alt-kısım 5.2).

VIII

KALKINMA POLİTİKASI İKRAZLARINA YÖNELİK TEDİYELER

175. Kalkınma politikası kredisi, politika ve kurumsal reformların desteklenmesi için hızlı tediye finansmanıdır. İşletme Politikası/ Banka Prosedürü 8.60, Gelişim Politikası Kredisi, Banka'nın bu kredi aracını düzenleyen politika ve prosedürlerini sağlamaktadır.

Genel Bakış

176. Bir kalkınma politikası ikrazı kapsamında, borçlu genellikle fonları, uygun olmayan harcamaların yer aldığı standart bir listede belirtilmiş olan kriterlere uygun olmayan amaçlar için kullanmayacağını taahhüt eder. Kalkınma politikası ikrazları, normal şartlarda ikraz gelirlerini borçlunun önceden belirlenmiş olan harcamaları ile bağdaştırmaz.

177. Banka kalkınma politikası kredi fonlarını bir ya da daha fazla dilim halinde öder. Dilimler kalkınma politikası tediye dilimi şartlarına uygunluk ve yeterli makro-ekonomik politika çerçevesinin oluşturulmasının yanı sıra kredilendirme programının tatmin edici düzeyde uygulamaya konulması üzerine ödenir²⁸.

Füdisyer Düzenlemeleri

178. Hazırlık ve değerlendirme safhalarında, görev ekibi ikraz gelirlerinin yatırılacağı hesabı belirler. Banka normal şartlarda ikraz gelirlerini genellikle merkez bankası tarafından tutulan²⁹ ülkenin resmi döviz rezervlerinin bir bölümünü oluşturan bir hesaba yatırır ve borçludan da ikraz gelirlerine eşit bir tutarı bütçelenmiş harcamaların finanse edilebilmesi için hükümetin bir hesabına (örneğin konsolide fon, tek hazine hesabı) yatırmasını talep eder.

²⁸ Proje dokümanlarının karşılaştırmalı özeti, anahtar tarihler ve yatırım ikrazları ve kalkınma politikası ikrazları ile ilgili tediye düzenlemeleri için bakınız Ek B.

²⁹ Banka'nın görev ekibi, mevcut olduğu durumlarda, Uluslararası Para Fonu'nun en yeni teminat değerlendirmesini kullanmaktadır.

Görev ekibi borçludan ikraz gelirleri tutarına eşit bir miktarın ülkenin döviz rezervleri ve bütçesine yatırıldığı konusunda güvence ister. (Daha fazla bilgi için bakınız banka personeli için hazırlanmış ancak müşterilerin de erişebileceği Kalkınma Politikası Kredilendirmesi İyi Uygulama Bilgileri)

179. Bazı şartlarda (örneğin Banka'nın merkez bankasının kontrol çevresi ya da bütçe yönetimi sistemi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı durumlarda ya da belirlenmiş finansal yönetsel zayıflıkların giderilmesi için kabul edilebilir planın uygulanmadığı durumlarda), görev ekibi ek fudisyer düzenlemelerinin yapılması yönünde karar alabilir. Bu planlar aşağıda belirtilenleri kapsayabilir.

- ikraz gelirlerinin, Banka tarafından tediyeye edilen miktarın yalnızca kararlaştırılan işlem için kullanılan belirli bir depozit hesabına ya da hesaplarına ulaştırılması amacıyla belirlenen bir hesap ya da hesaplara yatırılması,
- belirlenen hesap ya da hesapların denetlenmesi,
- belirlenen amaçlar ve/veya ikraz gelirlerinin kullanılabilmesi için harcamalar için mutabakata varılması.

Anahtar Belgeler

180. Aşağıda yer alan alt-kısımlarda ele alınan dokümanlar Banka'nın web sayfasında (<http://www.worldbank.org>) ve Müşteri Bağlantısı web sitesinde (<http://clientconnection.worldbank.org/>) ve bu bölümde verilmiş olan adreslerde mevcuttur.

Anlaşma Maddeleri

181. IBRD ve IDA kurumlarına üye ülkelerce imzalanmış olan IBRD ve IDA Anlaşması'nın maddeleri bu kurumların düzenleme tüzükleridir. Bu maddeler, kurumların, ikraz gelirlerinin yalnızca ikrazın verilmiş olduğu amaçlar doğrultusunda kullanılmasının ve borçlunun yalnızca proje ile alakalı harcamaların karşılanması amacıyla ikraz gelirlerini çekebilmesinin sağlanması amacıyla düzenlemelerde bulunmasını gerektirmektedir (IBRD Maddeleri, Madde III, Kısım 5; IDA Maddeleri, Madde V, Kısım I). Bu maddeler aynı zamanda Banka ikrazlarının bazı özel durumlar hariç³⁰ bazı belirli projeleri finanse etmesi gerektiğini de şart koşmaktadır. Kalkınma politikası işlemleri için, üst düzey yöneticiler her bir işlemi söz konusu maddelerin özel şartlar hükmüne uygun olup olmadıkları bakımından incelemeye aldıktan sonra onaylar.

Genel Şartlar

182. İkrazlar için Genel Şartlar ile Krediler ve Hibeler Genel Şartları genel olarak ikraz anlaşmaları ile kredi ve hibe anlaşmaları için uygulanan bazı şart ve koşulları ortaya koyarlar. Genel şartlar diğer hususların yanı sıra aşağıda belirtilen konuları kapsar:

³⁰ Bakınız *IBRD Maddeleri*, madde III, kısım 4 (vii), ve *IDA Maddeleri*, madde V, kısım 1 (b).

- Başlangıç hükümleri;
- Para çekme işlemleri;
- IBRD ikrazı ya da IDA finansman şartları;
- Projenin yürütülmesi;
- Finansal ve ekonomik veriler, menfi rehin (IBRD ikrazları için);
- İptal; askıya alma, hızlandırma, hibenin iade edilmesi (IDA kredi ve hibeleri için);
- Yürütme; tahkim;
- Yürürlük; sonlandırma;
- Bildirimler ve yetki konuları gibi çeşitli alanlarda muhtelif hükümler;
- tanımlar.

183. Genel şartlara tüm yasal anlaşmalarda atıfta bulunulur. Kalkınma politikası işlemleri için, Genel Şartların bazı şartları ve tanımları, işlem yasal anlaşmasının ekinde belirtildiği üzere genellikle değiştirilecek ya da çıkartılacaktır.

Yasal Anlaşma

184. Her bir ikraz için banka ve borçlu ikraz gelirlerinin çekilebileceği şartları ve koşulları, ikraz gelirlerinin ödenmesi hükümleri ile burada belirtilen borçlunun hariç tutulan harcamalar için ikraz gelirlerini kullanmayacağı taahhüdünü içeren bir yasal anlaşma yapar.

Kullanım Mektubu

185. Kullanım mektubu normal şartlarda kalkınma politikası işlemleri için hazırlanmamaktadır. Ancak Banka, bu gibi ek talimatların ikraz hesabından para çekilmesi için ön görülen prosedürleri netleştireceği ya da genişleteceği durumlarda, bir kullanım mektubunun kullanılması yönünde karar alabilir. Örneğin yapılacak işlemle ilgili olarak aşağıda belirtilen durumlar söz konusu olduğunda bir tediye mektubunun kullanılması uygun olabilir.

- Kalan borcun temizlenmesi;
- Alt ulusal kurumları içerir;
- Banka ile kalkınma politikası prosedürleri konularında az ya da hiç deneyimi olmayan bir borçlu;
- ikraz gelirlerinin belirli bazı amaçlar için kullanılmasını şart koştuğu durumlar.

186. Banka ve borçlunun bir kullanım mektubunun kullanılmasının uygun olduğu konusunda mutabakata vardığı durumlarda, müzakere paketi içerisine bir taslak ya da söz konusu mektup koyulur ve görüşmeler esnasında görüş alış verişinde bulunularak sonuçlandırılır. Banka kullanım mektubunu imzalı yasal anlaşma ile birlikte gönderir.

Program Belgesi

187. Banka'nın finanse etmesi için teklif edilen her bir kalkınma politikası işlemi için Banka işlemi tanımlayan ve değerlendiren bir program dokümanı hazırlar.

Yararlı Diğer Belgeler

188. Bu el kitabının kullanıcıları aynı zamanda *Dünya Bankası Borç Hizmetleri El Kitabı* ile de ilgilenebilirler. Bu kitap Dünya Bankası'nın kredilendirme araçları, Proje Hazırlama İmkani, Banka'nın finansal ürünleri ve şartları, vadesi dolan ödemeler ve yaptırımlar hakkındaki politikası, ikraz masrafları politikasının kısmi feragati ile Banka'nın faturalama prosedürleri hakkında detaylı bilgiler içermektedir.

Anahtar Tarihler

189. Tablo 11 bir kalkınma politikası işlemi için olan anahtar tarihleri göstermektedir.

İkraz Gelirlerinin Çekilmesi

190. İkrazın yürürlüğe girmesini takiben, İkraz Departmanı personeli borçludan para çekme başvurusu ile Banka'nın borçluya göndermiş olduğu dilim tediyesi şartlarının karşılandığını belirten Banka bildirim bir kopyasını aldıktan sonra kalkınma politikası ikrazları kapsamında tediye işleme koyar. İkrazın birden fazla dilime sahip olduğu durumlarda, her bir dilim, ilgili dilim serbest bırakma şartlarının yerine getirilmesine ve uygun makro-ekonomik politika çerçevesinin oluşturulmasına tabidir. Tablo 12 ikraz gelirlerinin çekilmesi prosedürlerini açıklamaktadır.

Tablo 11. Kalkınma Politikası İşlemi için Anahtar Tarihler

Event	Açıklama
İkraz onay tarihi	Banka'nın proje için ikrazı vermeyi onayladığı tarih.
Yasal anlaşma tarihi	Çoğunlukla, borçlu ve Banka'nın yasal anlaşmayı imzaladığı tarih.
Yürürlük tarihi	Banka'nın borçluya yasal anlaşma kapsamında yürürlük şartlarının karşılandığının gösterilmesi için şart koşulan kanıtların kabul edildiğini bildirdiği ve yasal anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarih. Bu tarihten itibaren borçlu dilim serbest bırakma şartlarını yerine getirdiği sürece tediye ikraz hesabından yapılabilir.
Kapanış tarihi	Yasal anlaşmada belirtilen, Banka'nın borçluya bildirimde bulunarak, borçlunun ikraz hesabından para çekme hakkını sonlandırabildiği ya da bir ikrazın ödenmemiş bakiyelerini iptal edebildiği tarih.
Tediye son tarihi	Kapanış tarihiyle aynıdır.

Tablo 12. Dilim Ödeme Başvurusu

Başvuru Basamağı	Şart
Hangi form kullanılmalıdır?	Para Çekme Başvurusu, form 2380. ^a
Formdaki hangi kısımlar doldurulmalıdır?	Kısım A, B, ve D.
Formu kim imzalamalıdır?	Borçlunun yetkili temsilcisi tarafından atanan imza sahibi.
Banka'ya hangi destekleyici belgeler tedarik edilmeli?	Genellikle gerek yoktur, ancak Banka ikraz gelirlerinin yasal anlaşmada belirtilmiş olan bazı amaçlar için kullanılması konusunda Banka ve borçlunun mutabakata vardığı bazı durumlarda destekleyici belgeleri talep edebilir. Böyle durumlarda bir kullanım mektubu hazırlanır ve bu mektupta destekleyici belgeler belirtilir.
Başvuru nereye gönderilmelidir?	Çoğunlukla, kağıda basılmış formlar kullanıldığında başvuru Dünya Bankası'nın yerel ofisine, elektronik ortamdaki başvurular İkras Departmanı'na gönderilir. Borçluya hızlı tediye yapılabilmesi için, İkras Departmanı, başvurunun ayrıntılarını ve kurye tarafından İkras Departmanı'na orijinal başvurunun gönderildiğini onaylayan Banka'nın yerel yöneticisi (veya diğer kıdemli yetkilisi) tarafından gönderilmesi koşuluyla, para çekme başvurusunun orijinalinin faks çekilmiş ya da tarayıcıdan geçirilmiş kopyasını kabul edecektir.
Tediye ne zaman yapılır?	Tediye, İkras Departmanı tarafından başvuru onaylanır onaylanmaz yapılır.

^a. Bu başvuru formu bundan önceki form 1903'ün yerini almıştır. Banka geçici bir dönem borçlulara önceden verilmiş olan basılmış başvuru formlarını kabul etmeye devam edecektir (bakınız Ek III).

***Not:** Banka başvuru formlarının ve Müşteri Bağlantısı yoluyla destekleyici dokümantasyonun elektronik ortamda iletilmesine olanak sağlayacak ve bu amaçlar doğrultusunda imzalama şartlarını yerine getirecek bir fonksiyon geliştirmektedir. Bu ileri seviyedeki elektronik özelliklerden şu anda Kasım 2006 olarak planlanmış olan bir pilot uygulama döneminden sonra yalnızca kayıtlı Müşteri Bağlantısı kullanıcıları yararlanabilecektir.*

Komisyon Ücretleri ve Diğer İkras masrafları

Diğer Tediye Konuları

191. IBRD ikraz şartları ön komisyon ücretlerinin borçlu tarafından ödenmesine ya da ikraz kapsamında finanse edilmesine olanak tanımaktadır. İkras kapsamında finanse edildiğinde, Banka ikrazın etkinleştiği tarihte ikraz hesabından Banka'ya ödenebilen ön komisyon ücretini çeker ya da ertelenmiş borç seçeneği olan ikrazlar söz konusu olduğunda ikraz hesabından para çekme tarihinde çeker. Bu tutar³¹ ödenmesi gereken komisyon ücreti olarak Banka'ya yatırılır.

³¹ Ertelenmiş borç ödeme seçeneğinin olduğu durumlarda, başlangıç ücretinin miktarı ikraz hesabından her bir para çekme işlemine oranla yatırılır.

**IBRD Borçluların için
Borç Erteleme
Seçeneği**

192. Banka ve borçlu diğer ikraz tediyelerinin ikraz kapsamında finanse edilmesi konusunda mutabakata vardığında (örneğin, IBRD ikrazları için dönüştürme ücretleri), işlemin başlatıldığı tarihte Banka ikraz hesabından Banka'ya ödenecek tutarı çeker. Banka bu işlemleri otomatik olarak yapar.

193. Borç erteleme seçeneği, IBRD kriterlerine uygun olan borçluların, kalkınma politikası ikraz gelirleri borcunu ertelemesine olanak tanır. Bu seçeneğe sahip olan ikrazların (a) makroekonomik politika çerçevesinin yeterli olduğu sürece ve (b) borçlunun mutabakata varılmış olan kalkınma politikası programına uymayı sürdürdüğu sürece yeni bir finansman ihtiyacının doğması durumunda yasal anlaşmanın tarihinde başlayan ve borçlunun bir ya da daha fazla dilim halinde ikraz borcunu tediye tercih edebileceği üç yıllık bir borç dönemi vardır. Banka borç dönemini reform programı ve makroekonomik politika çerçevesinin uygulaması yeterli olduğu sürece borç dönemini üç yıl daha uzatabilir.

194. Borç erteleme seçeneklerinin olduğu ikrazlar için, borçlunun ikraz onaylanmadan önce tediye dilimi şartlarını yerine getirmiş olması gerekmektedir. Borçlunun bir tediye talep ettiği durumlarda, ikraz gelirleri tediye edilmeden önce, Banka'nın borç şartlarının yerine getirilmeye devam edildiğini doğrulaması gerekmektedir. Bankanın borçluya borcun ödenmesine ilişkin bir ön şart olarak her iki şartın da yerine getirildiğinin onaylanması amacıyla başka bir inceleme yapılmasına ihtiyaç olduğu konusunda önceden tavsiyede bulunmak zorunda kalmadığı durumlarda, görev ekibi mümkün olan en kısa sürede söz konusu iki şartın yerine getirilip getirilmediğini onaylayacaktır. Banka'nın borçluya daha önceden ek bir inceleme ihtiyacı olduğu konusunda tavsiyede bulunduğu durumlarda, görev ekibi borçlunun borç tediye talebinin alınması üzerine mümkün olan en kısa sürede makroekonomik politika çerçevesinin ve genel program uygulamasının tam olarak gözden geçirilmesi işlemini yerine getirir. Banka personelinin borç tediye şartlarının birinin ya da her ikisinin yerine getirilmediğini tespit ettiği durumlarda, borçlu vakit kaybedilmeksizin böyle bir tespitin nedenlerinden haberdar edilir. Şartlardan feragat edilmesi hakkındaki genel politika ve prosedürler uygulamaya konur.

195. Normal şartlarda kapanış tarihinden sonra ikraz hesabından hiçbir para çekme işlemi yapılamaz. Tediye son tarihi her zaman kapanış tarihiyle aynıdır.

**Kapanış
tarihi**

